

**SAJÓÖRÖSI HÉTSZÍNVRIRÁG NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA
3586, SAJÓÖRÖS, KASTÉLY KERT 1.**

OM AZONOSÍTÓ: 202546

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Iktatószám: 69/2020

Pandák - Orosz Henrietta

óvodavezető

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	4
I. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATA, SZERKEZETE, ELVEI	6
I/1. GYERMEKKÉPÜNK	6
I/2. ÓVODAKÉPÜNK	6
I/3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA	8
I/3.1 Óvodai nevelésünk feladatai a személyiségfejlesztés területén	8
I/3.1.1 Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása, az egészségfejlesztési program működtetése óvodánkban a következőket jelenti:	8
I/3.1.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	15
I/3.1.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	20
I/3.2 Fejlődés jellemzői óvodáskor végére	24
I/4. ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE	25
I/5. NEVELÉSI ELVEINK	27
II. NEVELÉS, FEJLESZTÉS TARTALMA	28
II/1. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI	28
II/1.1 Játék	28
II/1.2 Mozgás (irányított mozgás, mozgásos játék)	32
II/1.3 Külső világ tevékeny megismerése	36
II/1.4 Munka jellegű tevékenység	39
II/1.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	41
II/1.6 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	45
II/1.7 Verselés, mesélés	47
II/1.8 Tevékenységekben megvalósuló tanulás	49
II/2. DIFFERENCIÁLT BÁNÁSMÓD AZ ÓVODÁBAN, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	52
II/2.1 Tehetséggondozás az óvodában	53
II/3. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK, GYERMEKVÉDELMI FELADATOK	53
II/4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	56
II/5. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	58
III. PEDAGÓGIAI PROGRAM FELTÉTELRENDSZERE	64
III/1. TÁRGYI FELTÉTELEK	64
III/2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	65
III/3. PEDAGÓGIAI ADATKEZELÉS	66
IV. PEDAGÓGIAI PROGRAM EREDMÉNYESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	67
V. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	69
VI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	70
VII. MELLÉKLETEK	72

1. MELLÉKLET A SAJÓÖRÖSI HÉTSZÍNVRÁG NAPKÖZIJÓTTTHONOS ÓVODA PEDAGÓGIÁI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FUNKCIONÁLIS ESZKÖZÖK LISTÁJA

2. MELLÉKLET SZAKMAI ETIKAI KÓDEX

3. MELLÉKLET BIZTONSÁGOS ÓVODAI PROGRAM

4. MELLÉKLET SAJÓÖRÖSI HÉTSZÍNVRÁG NAPKÖZIJÓTTTHONOS ÓVODA TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMJA

BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, az emberi jogok és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok biztosítása érdekében, meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

A Sajóörösi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Programunk képezi óvodai nevelőmunkánk alapját, amelyet a nevelőtestületünk a korábbi évek során kialakított értékek folyamatos biztosításával és továbbfejlesztésének igényével készített el. Tudatos és folyamatos elemző tevékenység lehetővé tette, hogy ne csak törvényességi szempontból végezzük el a szükséges módosításokat, hanem eddigi eredményeink, tapasztalataink és a szülői visszajelzések birtokában a program szakmai tartalmában is megtettük a szükséges változtatásokat.

Egyre nagyobb felelősség hárul a szülőkre és az óvodapedagógusokra, hogy megőrizték a boldog gyermekkort, ugyanakkor olyan képességeket, kulcs kompetenciákat kell megalapoznunk, amelyekkel segítjük az eligazodásukat, alkalmazkodásukat a világban.

Napjaink pedagógiai munkájának egyik legnagyobb kihívását az esélyegyenlőség és az integráció sikeres megvalósítása jelenti.

A megváltozott igényekhez igazodva óvodánk felvállalja, etnikai hovatartozástól függetlenül, a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű családokból érkező gyermekek és mindazon gyerekek befogadását, nevelését, fejlesztését, akik a szakértői bizottság véleménye alapján integráltan nevelhetők, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdenek, valamint kiemelten tehetséges gyermekek.

Pedagógiai programunk középpontjába azok a nevelési területek kerültek, amelyek leginkább megfelelnek gyermekeink szükségleteinek, fejlettségének, a szülők igényeinek, a megváltozott elvárásoknak és a meglévő feltételeknek.

Ebből adódóan nagyobb hangsúlyt kapott programunkban az egészséges életmód szokásainak alakítása, az egészség fejlesztése, a mozgásfejlesztés és mozgásigény kielégítése, a közös tevékenységek nyújtotta élmények szervezése, valamint a megismerő funkciók fejlesztése és a viselkedésrendezés.

„Szeretet által az ember mindent elérhet - ha az igaz szeretet.

Az őszinte szeretet és a megértés az alapja a gyermekek pozitív irányú nevelésének!"

/Swami Maheswarananda/

Az egyenlő bánásmód, az egyenlő hozzáférés és az esélyegyenlőség szempontjainak érvényesülésével, nagyobb tudatossággal és mérhetően nagyobb eredményességgel kívánjuk nevelési folyamatainkat tervezni és szervezni.

I. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATA, SZERKEZETE, ELVEI

I/1. GYERMEKKÉPÜNK

Érzelmileg gazdag, a környezetében jól tájékozódó, nyitott, gyermeki személyiség fejlesztése. Legyenek igényesek saját magukkal, társaikkal szemben, segítő készségük, toleranciájuk folyamatosan fejlődjön. Érdeklődési körük táguljon, gazdagodjon életkoruknak megfelelően. Fokozatosan érik el az életkori sajátosságokból adódó fejlettségi szintjüket, melyet az óvodapedagógusok állandó figyelme kísér és segít. A gyermekek személyiségi jogainak tiszteletben tartása mellett a társadalmi elvárásoknak megfelelő nevelést fogadják el. Önállóságukat megfelelő keretek között érvényesítsék, tudják kifejezni gondolataikat, érzéseiket, ésszerű korlátokhoz, szabályokhoz alkalmazkodni tudjanak. Szeressék a természetet, ismereteik bővüljenek, óvják, védjék a környezetüket. Válják igényükké és természetes szokásukká az egészséges életmód szokásainak és szabályainak megtartása. Érdeklődő, önmagát értékelni tudó és másokat elfogadó, együttműködő gyermekek nevelése. A kisgyermek a felnőttektől függő, érzékeny, fejlődő személyiség önálló, de mégis egyénenként változó testi, lelki szükségletekkel.

A családi nevelést tiszteletben tartva, azt segítve, megerősítve szeretnénk, hogy az óvodánkba járó kisgyermek vidám, gondtalan, éveket töltsenek nálunk, szeretetben, érzelmi biztonságban.

I/2. ÓVODAKÉPÜNK

Intézményünk önkormányzati fenntartású 2 csoportos óvoda.

Községünk Sajóörös, Tiszaújváros vonzáskörzetében található. Természeti környezetét a község határában húzódó Sajó, kisebb tavak, erdőség és szántóföldek alkotják. A község lakosságának munkalehetőségét döntő részben a város gyárai, üzemei biztosítják. A lakosság létszámnövekedését, a városból való egyre nagyobb arányú kiköltözés indokolja. Ezek a tényezők nagymértékben befolyásolják az itt élő emberek életvitelét, értékrendjét, igényeit és közvetve óvodánk arculatának kialakításában is jelentős szerepük van.

Az épület jellege, tárgyi ellátottsága, az itt dolgozók felkészültsége, gyermekszeretete, toleranciája, empátiája, pedagógusi hitvallása garanciát jelent arra, hogy családi légkörű, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai nevelést biztosítsunk a különböző szociokulturális háttérből és a hazájukat elhagyó családokból érkező gyermekek számára.

A gyermekcsoportokat homogén, illetve vegyes életkor szerint szervezzük.

Az épületben esztétikusan berendezett csoportszobák, tornaszoba, egyéni foglalkoztató várja a gyermekeket. A levegőn való játék lehetőségét, a szabadban végzett tevékenykedést, többfunkciós játékokkal berendezett udvar biztosítja.

Nevelőmunkánkban kiemelt szerepet kap az inkluzív szemléletmód, a mozgásfejlesztés, az egészséges életmód szokásainak alakítása, az egészség fejlesztése, a tanulás örömeinek átélése, a megismerő funkciók fejlesztése, mindezt az egyéni differenciált bánásmód elve alapján valósítjuk meg.

Az óvodapedagógusaink érzelmileg azonosulnak az integrációval, természetesnek tekintik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek jelenlétét az óvodában.

Elkötelezett munkánk eredményeképpen a szülők még nagyobb bizalommal fordulnak óvodánk dolgozó felé és olyan partneri kapcsolat alakul ki köztünk, melynek alapja a kölcsönös tisztelet és bizalom.

Pozitív attitűddel, elfogadjuk, megértjük a szülőket.

Fontosnak tartjuk a szülők nevelési szokásainak megismerését, és az eltérő nevelési normák közelítését. Hagyományaink közé tartoznak a közös ünnepélyek, nyílt napok, anyák napi játszódelutánok, bábelőadások. Óvodánkban a gyermekek játékos láb- és tartásjavító tornán, közös kirándulásokon vesznek részt.

Óvodapedagógusaink folyamatos szakmai képzésben vesznek részt, melyek speciális felkészültséget biztosítanak hatékony nevelőmunkájukhoz.

A fejlesztő eszközök beszerzéséhez a hiányzó anyagi feltételeket pályázat vagy fenntartói finanszírozás útján teremtjük meg.

Óvodánk nevelőtestülete és vezetése azonos értékrend, pedagógiai elvek, és célok alapján munkálkodik, hogy gyermekeink felkészülten, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szint elérésével kezdhessék meg életük újabb fontos szakaszát, az iskoláskort.

I/3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA

A gyermeki tevékenységek élmény gazdag megszervezésével, óvodai nevelésünk fő célkitűzése az életkori- és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem, illetve a speciális szükségletek figyelembevételével (kiemelt figyelmet igénylő), a 3 – 7 éves korú gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztése, hátrányaik csökkentése.

Ezen belül az egészséges életmód iránti igény kialakítására, az egészség fejlesztésére, a közösségi együttéléshez nélkülözhetetlen szabályok, erkölcsi normák megalapozására és a kognitív kompetenciákhoz szükséges képességek fejlesztésére fektetjük a hangsúlyt.

A gyermekek személyiségének fejlesztése, képességeinek kibontakoztatása a családi nevelést kiegészítve történik. A szülőkkel személyes kapcsolatot alakítunk ki, velük együttműködve, segítjük a családokat a gyermekek nevelésében.

I/3.1 Óvodai nevelésünk feladatai a személyiségfejlesztés területén

Óvodai nevelésünk a gyermekek testi, lelki, szellemi összhangjának megteremtésére törekszik. Ezt az összhangot a gyermek sajátos, életkoronkénti és egyénenkénti, változó testi, lelki és szellemi szükségleteinek ismeretében teremthetjük meg.

A gyermekek alapvető szükségletei:

1. Egészséges életmód alakítása, egészség fejlesztése
2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
3. Az anyanyelvi- értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

I/3.1.1 Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása, az egészségfejlesztési program működtetése óvodánkban a következőket jelenti:

- ❖ A fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges egészséges, biztonságos, balesetmentes környezet megteremtése (hely, udvar, épület, helyiségek, portalanítás, szellőztetés, eszközök, párologtatás, tisztaság, esztétikum, világítás, fűtés, ivóvíz, homok stb.)
- ❖ Biztonságos óvodai program megvalósítása (lásd melléklet)
- ❖ A gyermekek gondozása, alapvető testi-lelki szükségleteinek kielégítése (személyi higiéné)

- ❖ A gyermekek mozgásigényének kielégítése, testi képességeinek, harmonikus mozgásának fejlesztése (rendszeresen szervezett mozgásos játékok, mozgásfejlesztő programok)
- ❖ A gyermekek egészségének védelme, edzése - változatos tevékenységek szervezése, rendszeres életritmus, megfelelő napirend kialakítása. A balesetek megelőzése érdekében a megfelelő viselkedési formák kialakítása
- ❖ A környezet védeleméhez és megóvásához kapcsolódó szokások, a környezettudatos magatartás megalapozása
- ❖ Egészséges életmód, testápolás, betegség megelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása (tisztálkodás, étkezési szokások, öltözködés, testi épség, pihenés, mozgásos tevékenységek, társas kapcsolatok, konfliktuskezelés, napirend, légkör) a szülők bevonásával
- ❖ Speciális, korrekciós, testi nevelési feladatok ellátása (láb- és tartásjavító torna)
- ❖ A prevenció és a korrekció érdekében a mozgás, a testséma, a percepció és a verbális területek fejlesztése a speciális feladatokat ellátó szakemberekkel együttműködve
- ❖ A családok egészségnevelő feladatainak megerősítése, szemléletének formálása
- ❖ A gyermekek fejlődésének és az egészségfejlesztő tevékenység nyomon követése

Az óvoda a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Célunk a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése mellett, a személyes kompetencia fejlesztése területén az önkiszolgálási és önellátási képességek fejlesztése, az egészséges életvitel igényének kialakítása, az egészséges életmódra nevelés szokás-szabályainak megalapozása, a testi képességek fejlesztése az egészség megőrzése érdekében.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Ismerje meg a gyermek gondozásának családbeli szokásait, törekedjen az óvoda által közvetített normák elfogadtatására

- ❖ Folyamatos megfigyeléssel kövesse nyomon a gyermek növekedését, fejlődését együttműködve az orvossal, védőnővel, az Egészségügy Szolgáltató munkatársaival és a speciális feladatokat ellátó szakemberekkel (részletes anamnézis, egyéni megfigyelési lapok)
- ❖ Szervezze meg az Egészségügyi Szolgálat munkatársaival közösen az évenkénti egészségügyi szűrővizsgálatokat (általános, szemészet, hallás)
- ❖ Az óvoda és család nevelésének összehangolása érdekében, igény szerint ajánljon napirendet, életmódra vonatkozó tanácsot a szülőknek
- ❖ Gondoskodják az egészséges, biztonságos környezeti és tárgyi feltételekről
- ❖ A tevékenységek megszervezése során fektessen hangsúlyt a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások megalapozására, alakítására
- ❖ Biztosítsa a gyermek alapvető testi, érzelmi szükségleteinek kielégítését (pl. hőmérséklet, vízívás, WC használat, mosakodás, szellőztetés, fény, biztonság, társas kapcsolatok, nyugodt légkör, változatos tevékenységek stb.)
- ❖ Ösztönözze, segítse a gyermeket abban, hogy teendőit az óvodapedagógussal - dajkával - együttműködve, de egyre önállóbban végezze
- ❖ A gyermeki tevékenységekhez kapcsolódó veszélyforrásokra hívja fel a gyermekek figyelmét. Az ehhez kapcsolódó viselkedési formákat tanítsa meg, dokumentálja ennek tényét, idejét a csoportnaplóban. Győződjön meg az elsajátítás eredményességéről (egyéni megfigyelési lap)
- ❖ A csoportban dolgozó óvodapedagógusok a dajkák bevonásával határozzák meg, és rendszeresen beszéljék át a gondozási feladatok pontos menetét, az önellátási képesség fejlesztése és az egészséges életmód szokásainak kialakítása érdekében
- ❖ A gondozás és egészséges életmódra nevelés tevékenységei során, az óvodapedagógus tudatosan használja ki a mozgás és megismerő funkciók fejlesztését (finommotorika, testséma, téri tájékozódás, oldaliság, cselekvés – beszéd összekapcsolása)
- ❖ A közös mosdó és WC használatokor biztosítsa saját csoportja és a többi csoport számára a szükséges időt, az alapvető szükségletek kielégítéséhez
- ❖ Egész nap folyamán kísérelje figyelemmel a gyermekek egészségi állapotát, az ápolásra szoruló gyermekek szüleit értesítse, sürgős esetben hívjon orvost
- ❖ Az egészséges életmód és optimális életritmus megalapozása érdekében szervezze rugalmasan a napirendet, amelyben biztosítsa a párhuzamos tevékenységek lehetőségét

Táplálkozás

- ❖ A család információi alapján tájékozódjon a gyermek sajátos igényéről
- ❖ Ismertesse meg a gyermekekkel a számukra eddig ismeretlen ételféleségeket, elutasítás esetén tapintatosan ösztönözze őket azok megízlelésére
- ❖ Közös nevezék meg az elfogyasztott ételek nevét, ízét, színét, illatát, állagát a percepció fejlesztése érdekében
- ❖ Biztosítsa az esztétikus terítés feltételeit (hibátlan, gyermekkéz méretű edények, evőeszközök, tiszta abroszok, szalvéta, stb.)
- ❖ Egyéni képességeik ismeretében mutassa meg és gyakoroltassa az eszközök fogását, hordását, az eszközök biztonságos használatát, a tevékenység elsajátítása és a célirányos mozgásfejlesztés érdekében
- ❖ Az egészség megőrzése és a tapasztalatszerzés érdekében iktasson be a szülők segítségével zöldség- és gyümölcsnapokat, ezzel is segítve a csoport hagyományainak kialakítását
- ❖ Kísérje figyelemmel a közétkeztetés minőségét, és szükség szerint tegyen javaslatot az élettani szükségletnek megfelelő étrend kialakítására
- ❖ Adjon tanácsot az óvodai étrend otthoni kiegészítésére
- ❖ Biztosítson egész nap folyamán folyadékot a gyermekek számára

Testápolás

- ❖ Az óvodapedagógus készítse a gyermeket szükségletei, kívánságai jelzésére, szóbeli kifejezésére
- ❖ Törekedjék az óvoda és a család gondozási szokásainak összehangolására. Szükség esetén beszélgessen a szülőkkel a betegségmegelőzés módjairól (naponkénti fürdés, hajápolás, fogmosás jelentősége stb.)
- ❖ A gyermek fejlettségi szintjéhez mérten ismertesse meg a tisztálkodási eszközöket, az egymást követő tevékenységek helyes sorrendjét és azok fontosságának hangsúlyozásával alakítsa ki a tisztaság iránti igényt
- ❖ Kísérje figyelemmel a gyermekek hajának ápoltságát, ösztönözze őket a fésű helyes használatára
- ❖ Alakítsa ki a gyermekben a fogmosás iránti igényt

Öltözködés

- ❖ Az óvodapedagógus ellenőrizze a hőmérsékletnek megfelelő öltözéket, hiányosság esetén beszélje meg a szülővel a tapasztalatokat (megfelelő méretű egészséges lábbeli, réteges öltözködés, váltóruha)
- ❖ Tegye lehetővé, hogy a gyermek komfortérzetének megfelelően öltözzön

Mindennapos testnevelés, testmozgás

- ❖ Az óvodapedagógus gondoskodik a gyermekek mozgásigényének kielégítéséről az egyéni sajátosságaik figyelembevételével. Biztosítson elegendő mozgáslehetőséget a csoportszobában, tornaszobában és az udvaron egyaránt, spontán és irányított formában is (mindennapos torna, játékos mozgás, mozgásos játékok szervezése) változatos eszközök biztosításával és a szükséges szabályok megtanításával
- ❖ Építsen be láb- és tartásjavító gyakorlatokat az irányított mozgásos tevékenységekbe a mozgás rendellenességek prevenciója és korrekciója érdekében
- ❖ Használja ki az udvari eszközöket a mozgásfejlesztésre (nagymozgások, testséma, térpercepció fejlesztés, beszédfejlesztés)
- ❖ A szabadban végzett tevékenységek biztonsága és zavartalansága érdekében, tartassa be a közösen megtervezett szokásokat és szabályokat (óvodai szokás-szabályrendszer)
- ❖ Szervezzen sétákat, kirándulásokat, mozgásos játékokat

Edzés

- ❖ Biztosítsa a szabadlevegőn való rendszeres tartózkodást (télén - 10 °-ig)
- ❖ Hűvösebb időben a kevésbé mozgékony gyermekek aktivizálására külön ügyeljen
- ❖ Az udvari zuhanyzó igénybevételével nyáron használja ki a víz és a nap edző hatását, vegye figyelembe a gyermek egyéni igényeit.
- ❖ Biztosítson árnyékos udvarrészt, a nap káros sugárzása és a leégés ellen

Pihenés, alvás

- ❖ Ha szükséges beszéljen a szülőkkel az éjszakai és a délutáni nyugodt pihenés fontosságáról
- ❖ Teremtse meg a nyugodt pihenés feltételeit (szellőztetés, félhomály, mese, altató)
- ❖ Tartsa fenn a pihenés, alvás alatti nyugalmat
- ❖ A délutáni pihenéshez, ajánlja fel a szülőknak a pizsama használatának lehetőségét
- ❖ Vegye figyelembe és tartsa tiszteletben a gyermekek alvási szokásait (átmeneti tárgyak)
- ❖ A dajkákkal együttműködve biztosítson lehetőséget a nagyobb alvásigénnyel rendelkezők számára (ágyak elhelyezése)

A gyermek tevékenységei

- ☺ A gyermek óvodába lépésétől önállóan táplálkozik, fokozatosan megtanulja a táplálkozással kapcsolatos önkiszolgálási teendőit (terítés, folyadéktöltés, tálból szedés, edények hordása)
- ☺ A gyermek naponta többször mosakszik, fésülködik, ebéd után fogat mos, ápolja körmét. Kezdetben segítséggel, később önállóan orrot fúj. Meg tanulja kezelni, majd önállóan használja a csapot és a WC-t
- ☺ Egyéni képességei szerint egyre önállóbban öltözködik. Érzékeli és jelzi a hőmérsékletváltozás miatti ruhaszükségletét, vagy annak feleslegessé válását
- ☺ Életkori és egyéni sajátosságaiból adódóan nagy mozgásigénnyel rendelkezik, sokat mozog, a természetes mozgásformákat ösztönösen gyakorolja, beépíti játékába is
- ☺ Részt vesz az irányított mozgástevékenységekben (torna, úszás, séta, kirándulás, mozgásos játékok, sportversenyek)
- ☺ Évszaktól, időjárástól függően a lehető legtöbbet tartózkodik a szabadban, kihasználva a nap, levegő és a víz edző hatását
- ☺ Délután alvásigényének megfelelő ideig alszik, illetve pihen
- ☺ Részt vesz a környezetvédelmével, óvásával kapcsolatos tevékenységekbe

Egészségfejlesztő programok az óvodában

Gyermekeknek szervezett programok:

- Naponkénti láb-és tartásjavító torna

- Zöldség és gyümölcsnapok
- Mindennapos mozgás (irányított és spontán formában)
- Séták, kirándulások
- Sportversenyek
- Szűrővizsgálatok

Szülőknek szervezett programok:

- Közös sportverseny a szülőkkel
- Szülői értekezletek egészségfejlesztő szakemberek bevonásával (védőnő, orvos, ANTSZ szakemberei, óvodapszichológus)
- Egészségvédelmi nap –Éljünk egészségesebben!

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Igényévé válik az étkezőasztal esztétikus rendje
- ✓ Rendeltetésszerűen használja az evőeszközöket
- ✓ Önállóan használja a WC-t
- ✓ Önállóan mos kezet, leakasztva használja a törölközőt
- ✓ Önállóan mos fogat, a fogápoló szereket tisztán teszi a helyére
- ✓ Vigyáz a mosdó rendjére
- ✓ Szükség szerint használ zsebkendőt
- ✓ Megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik, ruháját rendben tartja
- ✓ Igényes az esztétikus megjelenésre (haj, ruházat, tisztaság)
- ✓ Testi épsége védelmére vonatkozó viselkedési formákat ismeri és alkalmazza
- ✓ Szívesen mozog
- ✓ Környezetét óvja, védi

Módszertani alapelvek

- Az óvodapedagógus tartsa szem előtt az életritmus és a szokások alakításában az egyéni szükségleteket és sajátosságokat
- A gyermek hatékony gondozása, egészségnevelése érdekében, működjön együtt a szülővel, dajkákkal, orvossal, védőnővel, Egészségügyi Szolgálat munkatársaival

- Tapintatos, türelmes, odafigyelő, segítőkész, példamutató magatartásával érvényesítse a különbözőség elfogadását (testi, lelki, viselkedésbeli)
- A gyermeki tevékenységek megszervezésénél vegye figyelembe, hogy az egészségnevelés az óvodai élet minden mozzanatában jelenlévő feladat

I/3.1.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör, egységes értékrend vegye körül.

Fontos, hogy:

- ❖ Az óvodába lépés pozitív érzelmi hatásokra épüljön (befogadás előkészítése)
- ❖ Az óvoda alkalmazottai-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatát pozitív érzelmi töltés jellemezze
- ❖ Alakuljanak a gyermekek erkölcsi normái, tulajdonságai (barátság, megértés, különbözőség elfogadása, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség)
- ❖ Erősödjenek a gyermekekben a közösségi viselkedéshez szükséges hajlamaik, pozitív attitűdjeik, szokásaik, mintáik, készségeik, ismereteik, konfliktusmentes probléma-megoldási készségeik
- ❖ Tanulják meg irányítani saját érzelmeiket, döntéseikben és helyzetmegoldásokban való tájékozódás során

A gyermekek fejlődésének alapja a féltő, óvó, gondoskodó szeretet, a folytonos stabil biztonság, ahol a különbözőség felé fordulás mindenki számára természetessé válik.

Feladataink

- ❖ A gyermekek szociális biztonságának, személyiségük kibontakoztatásának elősegítése, a harmonikus társas kapcsolatok kialakítása (heti rend, napirend, változatos tevékenységek, viselkedésrendezés, stressz kompenzáció)
- ❖ A gyermekek szociális érzékenységének formálása, az „én tudat” erősítése és az önkifejező, önérvényesítő törekvések támogatása

- ❖ Az érzelmi alapokon létrejövő kommunikáció, együttműködés és a szociális alkalmazkodóképesség irányítása, a társas szükségletek és viselkedési formák alakítása, közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakoroltatása közben
- ❖ A gyermekek akarati tulajdonságainak, közösségi beállítódásának, magatartásának alakítása (aktivitás, különbözőség elfogadása, önfegyelem, önállóság, kitartás, tűrőképesség, szabálytudat, feladattudat)
- ❖ Szűkebb és tágabb környezetéhez fűződő pozitív viszony kialakítása, amely a szülőföldhöz kötődés alapját teremti meg

Az érzelmi nevelés munkánk átfogó kerete, amelyben a gyermek egyéni hajlamait, tulajdonságait, képességeit bontakoztatjuk ki a csoport normái alapján. Célunk, a kiegyensúlyozott pszichés fejlődés biztosítása, a társas kapcsolatok és a közösségi együttműködéshez, együttéléshez szükséges szokások, normák megalapozása.

A befogadás, az egymásra való odafigyelés és a támasznyújtás megteremti erkölcsi nevelésünk alapját.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Biztosítson el- és befogadó, egymásra figyelő, nyugodt, szeretetteljes légkört
- ❖ Alakítson ki biztonságos berendezésű, esztétikus, hangulatos, környezettudatos szemléletű csoportszobát (természetes anyagok, évszakok sajátosságai, élősarok stb.), óvodai környezetet
- ❖ A tevékenységek zavartalan végzéséhez járuljon hozzá a szokások megalapozásával
- ❖ A lehetőségekhez mérten biztosítsa a tevékenységek folyamatosságát (várakozási idő csökkentése)
- ❖ Szoktassa hozzá a gyermeket társaik el- és befogadásához, megértéséhez (az átlagtól eltérő viselkedés, külső megjelenés, eltérő kulturális szokások, egyéni különbözőség)
- ❖ Segítse a gyermekek óvodába és csoportba történő beilleszkedését (migráns, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek)
- ❖ Már kiscsoporttól alakítsa a gyermekek tűrő- és konfliktusmegoldó képességét (mintaadás, csoport bevonása)
- ❖ Vegye figyelembe és segítse a már meglévő baráti kapcsolatokat, csoport kohéziót

- ❖ Biztosítson a közösségen belül pozitív érzelmeken alapuló együttes tapasztalatszerzési lehetőségeket, óvodai és óvodán kívüli élményeket, melyek erősítik az össze és hová tartozás érzését
- ❖ Alkalmazzon metakommunikációs eszközöket
- ❖ Tudatosan fejlessze és kísérje figyelemmel a gyermekek viselkedési megnyilvánulásait, vegye észre a problémát és keresse meg annak okait
- ❖ Az egyéni különbségek figyelembevételével, értékelje a gyermek tevékenységeit
- ❖ Adjon lehetőséget az önértékelésre, mások tetteinek értékelésére
- ❖ A csoport szokás-és szabályrendszerének kialakítása és elmélyítése érdekében, működjön együtt a dajkával, szülőkkel és a nevelést segítő szakemberekkel
- ❖ Ismertesse meg a gyermekekkel az elfogadott viselkedési és udvariassági formákat
- ❖ Fektessen hangsúlyt a baleset megelőzés szokásainak, szabályainak elsajátítására
- ❖ Alapozza meg a tevékenységek megszervezése során, a környezet védelmével és óvásával kapcsolatos magatartási formákat
- ❖ Az életkori sajátosságok figyelembevételével szervezzen a gyermekek személyiségfejlesztését szolgáló egészségvédő, egészségfejlesztő ismeret-és tapasztalatszerzési lehetőségeket (pl. önismeret, veszélyforrások, alkalmazkodás, együttműködés stb.)

Befogadás

Gondos előkészítő, szervező- és tervezőmunka előzi meg!

- ❖ Tájékoztató szülői értekezlet – házirend átadása a szülőnek, előzetes, írásos információ kérése a gyermekről és szokásairól
- ❖ Családlátogatás igény szerint
- ❖ Nyíltnapok az óvodában
- ❖ Befogadási terv készítése
- ❖ Anyás-apás beszoktatás lehetőségének megteremtése
- ❖ Átmeneti tárgyak behozatalának felkínálása

Az első találkozás befolyásolja a gyermek és a szülő óvodához való későbbi viszonyát. A zökkenőmentes befogadás csak nagy tapintattal és türelemmel, a két óvodapedagógus és dajka együttes jelenlétével érhető el.

A befogadás időszaka addig tart, amíg az egyén és a csoport szükségletei ezt megkívánják.

Hagyományok, ünnepek

A közös tevékenységek, a tervezgetések, távlatok kitűzése örömforrás a gyermekek, az óvodapedagógus és a szülő számára. Törekszünk ezeknek az alkalmaknak élményszerűségét növelni, a gyermekek és a szülők bevonásával.

Csoport hagyományok

- ☺ Születés- és névnapok
- ☺ Zöldség-és gyümölcsnapok
- ☺ Befőzés, savanyítás, saláták készítése
- ☺ Kerti munkák
- ☺ „Játéknap”
- ☺ Ajándékkészítés

Óvodai hagyományok

- ☺ Növények ültetése (Föld napja)
- ☺ Kirándulások szervezése
- ☺ Közös készülődés Karácsonyra (ajándékkészítés)
- ☺ Könyvtárlátogatás
- ☺ Iskolalátogatás
- ☺ Családi hétvégék

Óvodánk ünnepei

- ☺ Mikulás
- ☺ Karácsony
- ☺ Farsang
- ☺ Március 15.
- ☺ Húsvét
- ☺ Föld napja

- ☺ Anyák napja
- ☺ Gyermeknap
- ☺ Óvodások búcsúztatása
- ☺ Madarak, Fák napja
- ☺ Víz világnapja
- ☺ Állatok világnapja
- ☺ Környezetvédelmi világnap

A helyes viselkedés kialakítása

Óvodánkban az elfogadott viselkedési formák a következők:

- ☺ Szeretet, elfogadás, megértés, tapintat, figyelmesség, segítségnyújtás, önfegyelem, kudarcátírás, békés konfliktus-kezelés

Udvariassági formák:

- ☺ Köszönés, kérés, megköszönés, bemutatkozás, helyet kínálás, segítség-kérés és segítségnyújtás, kulturált beszéd

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Jól érzi magát és szívesen jár az óvodai közösségbe
- ✓ Az udvariassági formákat alkalmazza
- ✓ Alkalmazkodik a csoport szokás-szabályrendszeréhez
- ✓ Együttműködik társaival és a felnőttekkel
- ✓ Szívesen segít társainak, felnőtteknek
- ✓ Konfliktusait békésen oldja meg
- ✓ Aktívan vesz részt a közös tevékenységekben
- ✓ Érti a metakommunikációs jelzéseket
- ✓ Érzelmait kontrollálja
- ✓ Kudarcátíró képessége korának megfelelő szintű

Módszertani alapelvek

- Alkalmazza az óvodapedagógus a gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak, képességeinek ismeretében a differenciált egyéni bánásmód elvét
- Tartsa szem előtt, hogy a helyes és helytelen viselkedést körültekintő, megfelelő értékelés kövesse
- Elemezze és vizsgálja a gyermekek társas kapcsolatát és viselkedését
- Támassza a pozitív megerősítésre a gyermekek viselkedésnek rendezése során
- Tartsa egyensúlyban a csoport és az egyén érdekeit
- Az óvoda minden dolgozója legyen hiteles, nyújtson pozitív mintát a gyermekeknek viselkedésével és érintkezési stílusával (beszéd, metakommunikáció, cselekedet)

I/3.1.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Óvodapedagógusaink építve a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaira, kíváncsiságára, érdeklődésére, meglévő ismereteire, tapasztalataira, képzeletére, kreativitására, egyéni képességeik differenciált fejlesztésével teszik nyitottá a gyermekeket a környező valóság tárgyai, jelenségei, az őket körülvevő személyek iránt, melynek hatására alakul kompetenciaérzésük.

Feladataink

- ❖ Inger gazdag környezetet teremtünk, amelyben a gyermek átéli a tanulás örömét
- ❖ Olyan nevelői környezetet biztosítunk, ahol a különbözőség mindenkinek természetessé válik
- ❖ A fejlesztés folyamatának megtervezésekor építünk a gyermekek meglévő tapasztalataira, ismereteire
- ❖ Törekszünk a gyermekek tapasztalatainak, ismereteinek bővítésére, rendszerezésére az értelmi képességek, a kreativitás és az alkotóképesség fejlesztésére

Részletes kidolgozását lásd a tevékenységi formáknál!

Óvodai nevelésünk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció, amely átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét.

Sokszínű tevékenységrendszerben fejlesztjük a gyermekek beszédészlelését, beszédértését, fokozzuk beszédaktivitásukat, kibontakoztatjuk nyelvi-és kommunikációs képességeiket, hiszen csak kellő nyelvi fejlettséggel rendelkező gyermekek lesznek képesek az alap kultúrtechnikák elsajátítására.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Figyelje meg a gyermekek beszédének tartalmi és formai jellemzőit, kapcsolatkezdeményező megnyilvánulásait
- ❖ Mérje fel kommunikációs készség szintjüket, melyről elkezdheti a csoport és az egyes gyermekek fejlesztését
- ❖ Ismerje fel a gyermekek beszédhibáit (hiányzó vagy rosszul képzett hangok, hangszín rendellenességek, az anyanyelv sajátosságaitól eltérő hangsúly, ritmus, stb.), súlyosabb beszédhibák esetén irányítsa a gyermeket logopédushoz, útmutatásait használja fel a gyermek fejlesztésében
- ❖ A nyelvileg hátrányos helyzetű, illetve nyelvileg kiemelkedő képességű gyermeket differenciáltan fejlessze
- ❖ Tájékoztassa a szülőket az eredményekről és a fejlesztés irányáról
- ❖ Teremtsen beszélgetésre ösztönző, szeretetteljes, nyugodt légkört
- ❖ Tudatosan tervezze a nyelvi és kommunikációs nevelés képességfejlesztésének lehetőségeit
- ❖ Reagáljon a gyermek jelzéseire (meghallgatás, gyermeki kérdések, válaszok)
- ❖ Az egyéni szükségleteknek megfelelően beszéljen rendszeresen a gyermekhez rövid, egyszerű mondatokban
- ❖ Biztosítson tág teret a gyermeki megnyilvánulásoknak, fejlessze a gyermekek nyelvi és értelmi képességeit
- ❖ Az óvodapedagógus minden tevékenység közben használja ki a kommunikációs lehetőségeket, és a gyermekek által kezdeményezett spontán helyzeteket
- ❖ Az óvodapedagógus a gyermekek játékába kapcsolódva, a szerepbe illő megnyilvánulásaival (megfelelő nyelvi formák, szókapcsolatok, szinonimák alkalmazásával és metakommunikatív módon) adjon mintát

- ❖ Nevezze meg pontosan a használt tárgyak, eszközök, ruhadarabok, testrészek, tevékenységek, stb. nevét, beszélgetés közben készítse a gyermekeket a helyes elnevezések használatára és szükségleteik pontos kifejezésére
- ❖ Szervezen kapcsolatteremtő, kapcsolatépítő, anyanyelvi és metakommunikációs játékokat, beszélgető kört
- ❖ Gyermekek-felnőtt, gyermek-gyermek párbeszédben, alakítsa ki az odafordulás udvarias formáit (pl. kérem szépen, légy szíves, köszönöm, tessék, szemkontaktus, stb.)
- ❖ Ismertesse meg a gyermekekkel a különböző téri relációkkal kapcsolatos fogalmakat, névutókat, időviszonyokat, irányokat, helyzeteket, formákat, színeket, színárnyalatokat, méreteket, hasonlóságokat, különbségeket
- ❖ Fejlessze a gyermekek kifejezőkészségét, szókincsét, érzelmeiket megjelenítő viselkedését, változatos kérdéskultúrával a gyermekek gondolkodását

A gyermek tevékenységei

- ☺ A gyermek beszélget a felnőttel, kifejezi szükségleteit (mozdulattal, hangadással) megkér, megköszön
- ☺ Gyermekcsoportok együttes tevékenységük során, folyamatosan beszélgetnek
- ☺ Használja a párbeszéd, együttműködés, odafordulás udvarias formáit (pl., kérem, légy szíves, köszönöm, tessék, stb.)
- ☺ Társas kapcsolatait beszéddel, metakommunikációs jelzésekkel, kezdeményezi és tartja fenn
- ☺ Társaihoz beszédében is alkalmazkodik, meghallgat és párbeszédet folytat
- ☺ Anyanyelvi és drámajátékot játszik, dramatizál
- ☺ Beszélgető körben vesz részt
- ☺ Megérti és követi az óvodapedagógus utasításait, kérdez, válaszol, elmesél dolgokat
- ☺ Mesél, mondókát, verset hallgat és mond
- ☺ Párbeszédet folytat, megismer népmesei elemeket, szófordulatokat
- ☺ Képi, formai módon ábrázol, dolgokról beszél, megfogalmazza érzéseit
- ☺ Véleményt mond saját és társai alkotásáról
- ☺ Tanácsot, segítséget kér műve megvalósításához
- ☺ Mozgásával, mimikájával utánozni tudja az ábrázolt személyeket

- ☺ Megtanul és beszédében alkalmaz tárgyakat, anyagokat, formákat, minőségeket, mennyiségeket jelölő szavakat
- ☺ A külvilágban szerzett élményeiről, tapasztalatairól összefüggően beszél
- ☺ Megismerési vágyát kérdésekben juttatja kifejezésre, meghallgatja a választ. A neki fölött kérdésekre válaszol
- ☺ Matematikai fogalmakat ismer meg és alkalmaz
- ☺ Bemutatás, majd magyarázat alapján hajt végre mozdulatokat, mozgássorokat, szóbeli utasítás alapján hangolja össze mozgását

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Beszédaktivitása megfelelő
- ✓ Tisztán, érthetően beszél
- ✓ Szókincse korának megfelelő
- ✓ Beszédértése kialakult
- ✓ Kommunikál társaival, felnőttekkel
- ✓ Képolvasásnál összefüggéseket felismer
- ✓ Képes adott témáról összefüggően beszélni, történetet elmondani az anyanyelvi szabályokhoz alkalmazkodva
- ✓ Verbális emlékezete megbízható
- ✓ Beszédfigyelme kialakult
- ✓ Udvariassági kifejezéseket használ

Módszertani alapelvek

- Az óvodapedagógus nevelő- és fejlesztő munkájában vegye figyelembe a gyermekek beszéd - és kommunikációs készségének különbözőségét, fejlődésük eltérő szintjét
- Tartsa szem előtt, hogy az óvodapedagógus és a gyermek, gyermek-felnőtt, illetve gyermek-gyermek között kialakult bensőséges jó kapcsolat, elősegíti a nyelvi- és kommunikációs képességek fejlődését
- Az óvodapedagógus és az óvoda minden dolgozója tudatosan figyeljen arra, hogy minden kommunikatív megnyilvánulása minta a gyermekek számára

Nevelési feladataink megvalósításával elősegítjük, hogy az óvodánkba járó gyerekek az iskolai élet megkezdéséhez szükséges testi, lelki, szociális érettségük megfelelő szintjére kerüljenek.

I/3.2 Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A belső érés, a családi és az óvodai nevelési folyamat eredményeként, a gyermekek többsége az óvodáskor végére (rugalmas és fejlettség szerint) eléri, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Az iskolai életre alkalmas gyermek testi fejlődése:

- ✓ Eljut az első alakváltozáshoz
- ✓ Egészséges, arányosan fejlett, teherbíró
- ✓ Mozgása összerendezett, harmonikus, megfelelő tempójú, pontos
- ✓ Fejlett a mozgás koordinációja, finommotorikája
- ✓ Szándékosan tudja irányítani mozgását, viselkedését.

Pszichikusan érett az iskolai életre az a gyermek, aki rendelkezik az iskolai tanuláshoz szükséges képességekkel:

- ✓ Érzékelése, észlelése megfelelően differenciált, pontos
- ✓ Emlékezeti bevésése, felidézése, figyelem-összpontosítása tudatos, szándékos
- ✓ Gondolkodási műveleteket tárgyi, képi és elemi fogalmi szinten végez
- ✓ Képes szín, forma, nagyság, időrendiség, ok-okozati összefüggések alapján csoportosítani tárgyakat, tárgyképeket
- ✓ Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, megfelelő sebességgel, hangsúllyal, természetes gesztusokkal és arcjátékkal tudja kifejezni
- ✓ Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat
- ✓ Megfelelő a szókinccse
- ✓ Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat használva folyamatosan beszél
- ✓ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a környezetéről
- ✓ Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri a gyalogos közlekedés szabályait, szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét
- ✓ Alkalmazza az alapvető viselkedési szokásokat, elemi mennyiségi ismeretei vannak

Szociálisan érett az a gyermek, akinek pozitív hozzáállása van az iskolakezdéshez:

- ✓ Késleltetni tudja szükségleteinek kielégítését
- ✓ Képes az együttműködésre, kapcsolatteremtésre, felnőttekkel és társaival
- ✓ Alkalmazkodik a szabályokhoz
- ✓ Feladattudata kialakult, ami a feladatmegértésében-tartásában- és végzésben nyilvánul meg
- ✓ Megfelelő a kitartása és a munkatempója
- ✓ Van önfegyelme

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelés célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség fejlődésének elősegítése, ezen belül fontos a sikeres iskolai élethez, munkához szükséges képességek szem előtt tartása, fejlesztése.

A hátrányokkal küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek esetében az:

- Önmagához mért együtt haladás képességének fejlesztése
- Csoportba való szocializálódás kialakítása

A nevelést segítő szakemberekkel történő együttműködés eredményeként, az egyéni szükségleteiknek, és képességeiknek megfelelő iskolai továbbhaladás biztosítása.

I/4. ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE

A nevelés feladatai egymásra épülő és egymással összefüggő komplex módon érvényesülő tevékenységek, melyek átszövik óvodai nevelésünk teljes rendszerét, melynek eredményeként kialakulnak az alapkészségek és kulcskompetenciák.

Az **anyanyelv** használata szerves része az óvodai életünk minden mozzanatának, ezért a nevelés egész folyamatában megvalósítandó feladatunk.

Nevelési rendszerünk középpontjában a gyermeki tevékenységek állnak, melyek a nevelés alapvető eszközei.

Az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze a gyermeki személyiséget, a képességeket legeredményesebben fejlesztő önkéntes, szabad, örömteli, a valóságot tükröző tapasztalatokra,

élményekre épülő gyermeki tevékenység a **mozgás** és a **játék**, mely a gyermek számára a legelemibb pszichikus szükséglet és a tanulás elsődleges kerete.

A személyiségfejlesztés másik fontos eszköze a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató **munka**, amely játékos jellegű, de célra irányuló tevékenység, külső irányítással.

A **tanulás** az egész napos nevelőmunka során utánzásos, spontán, a nevelési célok érdekében az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

Célunk, gyermekeinkben ébren tartani a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére.

A fejlesztés tartalmát az egyes tevékenységek szolgálják. Ezek a következők:

- ❖ Külső világ tevékeny megismerése (környezeti és matematikai tartalommal)
- ❖ Mozgás (irányított mozgás, mozgásos játékok)
- ❖ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- ❖ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- ❖ Verselés, mesélés

A nevelés szervezeti kereteit a folyamatos **gondozási teendők**, az **egészséges életmód szokásai**, az egészség fejlesztése és az az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés jelentik. Ezek a keretek tág lehetőséget kínálnak a különböző tevékenységi tartalmak érvényesítésére, ugyanakkor feltételét képezik gyermekeink egészséges testi, lelki, értelmi fejlődésének. Mindezek szolgálják a gyermekek óvodai komfortérzetét.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés lehetővé teszi a magatartási formák alakítását, amely segíti a gyermekek szociális kompetenciájának fejlődését.

A közösségi élet tevékenységi-és kapcsolatrendszerében történik a gyermek közösségi érzelmeinek, beállítódásának, magatartásának, ezen belül szokásainak formálódása, az értékek, normák, szerepkövetelmények elsajátítása, belsővé válása. Az óvodai nevelésünk folyamatában az egyéni és közösségi nevelés szervesen összefonódik.

Nevelőmunkánk eredményessége függ a **kapcsolattartási rendszerünktől**. (táblázat)

A kapcsolatok alakításában az óvodáé a kezdeményező szerep.

Óvodánk „segítő” szerepet tölt be a szociális kompetenciák megalapozásában. Az első olyan közösség, ahol a gyermek a családon kívül folytathatja a szocializálódást.

Óvodánkat szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családokkal és a gyermekek fejlődésére ható más intézményekkel: a bölcsődével, iskolával, közművelődési és szakmai intézményekkel, szakszolgálatokkal, egészségügyi és szociális ellátó rendszerekkel.

A kapcsolattartási rendszerünkben érvényesülő hatások segítenek nevelési céljaink elérésében.

Óvodai nevelésünk fejlesztő hatását a **fejlődés eredményei** mutatják. A fejlődés a tágan értelmezett érés és tanulás együttes következménye. Ezek a tendenciák rugalmasan értelmezendők, hiszen gyermekeink egyéni képességei, és fejlődési üteme eltérést mutat. Minden gyermek más, minden gyermeket a maga szintje és képességei szerint szükséges nevelni, fejleszteni.

I/5. NEVELÉSI ELVEINK

Óvodai nevelésünk folyamatában a gyermeki személyiség minél teljesebb kibontakoztatását, fejlesztését kell elősegítenünk, tudatos pedagógiai ráhatással.

Nevelési céljaink, feladataink megvalósításában, módszereink és eszközeink kiválasztásában a differenciálás és az egyéni bánásmód elve érvényesül.

Gyermekeink a nevelés folyamatában aktívan, végig cselekvőként, növekvő önállósággal vesznek részt.

Nevelőmunkánkban meghatározó jelentőséggel bír az óvodapedagógus személyisége:

- ❖ Magatartása határozott, következetes, elfogadó attitűddel rendelkezik, empátikus, derűs, barátságos, szeretetteljes, őszinte
- ❖ Törekszik a gyermekek megismerésére, toleránsan és differenciáltan, az egyéni szükségletek, és sajátosságok figyelembevételével bánik a gyermekekkel

Az egyéni bánásmód feltétele a gyermekek sokoldalú megismerése, fejlődésének nyomon követése (családlátogatás, anamnézis lap, egyéni megfigyelési lapnak) és azoknak a szituációknak, alkalmaknak, lehetőségeknek a kijelölése, amelyben az óvodapedagógusnak jó esélye van a gyermeki személyiség befolyásolására (egyenre szabott fejlesztési tervek).

A gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének elősegítése a gyermekek érzelmi motivációjára épülő módszerekkel, eljárásokkal, eszközökkel történik (mozgásfejlesztő program, játékba ágyazott tanulás). Nevelőmunkánkban elsősorban a pozitív gyermeki megnyilvánulásokat erősítjük és a fejlesztési folyamatot, az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez igazítjuk (hátrányos helyzet, tehetséggondozás)

A helyes viselkedés előtérbe állítása, a reális egyénre szabott értékelés jó hatással van a gyermek-óvodapedagógus, gyermek-dajka, gyermek-gyermek pozitív alapon nyugvó jó kapcsolatára, a csoport közösséggé formálódására és a gyermeki személyiség kibontakoztatására.

A szülőkkel való szoros együttműködést fontosnak tartjuk, hiszen a nevelői hatások egysége a gyermekek fejlesztésében így valósítható meg.

Testületünk nevelőmunkáját mély pedagógiai alázat, tapintat, optimizmus jellemzi.

II. NEVELÉS, FEJLESZTÉS TARTALMA

II/1. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

II/1.1 Játék

Célunk a játék tevékenység feltételeinek megteremtésével, támogatásával, gyermekeink harmonikus személyiségfejlődésének biztosítása.

A játék az óvodás gyermek alapvető vitathatatlan, legfejlesztőbb tevékenységi formája, az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze, amely elválaszthatatlan a mozgástól, a világtól és a tudat kialakulásától. Olyan elemi pszichikus szükséglet, amely során a gyermek tapasztalatokat, ismereteket szerez az őt körülvevő külvilágról, megismeri önmaga lehetőségeit és korlátait. A tevékenység során élményei újra élednek, fejlődik érzelmi élete, kreativitása, mozgása, társas kapcsolatai, az egész személyisége. A játék során az egyéni képességeinek megfelelően alakulnak a tanuláshoz szükséges képességei, készségei.

A szabad játék alapja a család és az óvodapedagógus mintát adó tevékenysége. A játék tartalmának és színvonalának bővítése, fejlesztése érdekében a felnőtt kezdeményező, segítő szerepet tölt be.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Kísérje figyelemmel a játszócsoportokat, a gyermekek élményeit, tapasztalatait, fejlettségi szintjét. Figyelje meg ki milyen szerepet tölt be a csoportban, hogyan közelednek egymáshoz, hogyan bővítik a játék tartalmát. Tapasztalatait rögzítse az egyéni megfigyelési lapokon
- ❖ Törekedjen a szabad és irányított játék helyes arányának megteremtésére, a szabad játék túlsúlyának érvényesülésére.
- ❖ Biztosítsa a szabad, elmélyült játékhoz a nyugodt feltételeket (légkör, hely, egybefüggő játékidő, eszköz teremben és szabadban) és a rugalmas szokás és szabályrendszert
- ❖ Adjon utánozható mintát a játéktevékenységre, szükség esetén legyen bevonható társ, segítő, kezdeményező
- ❖ Éljen a tudatos, serkentő, ösztönző, indirekt játékirányítás lehetőségével
- ❖ Az irányított játékok szervezésénél az egyéni szükségletek figyelembevételével, építse be a gyermekek tevékenységébe a mozgásos és képességfejlesztő játékokat, az adott nevelési ciklus személyiség és képességfejlesztési céljainak megfelelően
- ❖ Tegye lehetővé, hogy a gyermekek maguk is szabadon alakíthassák a teret és átvehessék a játék irányítását
- ❖ Vegye figyelembe a játékeszközök kiválasztásánál, beszerzésénél, bővítésénél a csoport és az egyén fejlettségi szintjét, a gyermekek kívánságait, a csoport létszámát, a hely adottságait, a játék előzményeit, a fejlesztés lehetőségeit és a más csoportban fellelhető játékeszközöket
- ❖ Gondoskodjon a játék kiteljesedését szolgáló, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő kiegészítőkről (ruhadarabok, bábok, jelmezek, barkácsolást ösztönző eszközök)
- ❖ Teremtse meg az évszak nyújtotta játék lehetőségeit (hóval, jéggel, vízzel, sárral végezhető játékok)
- ❖ Az énkép és az egyéniség erősítése érdekében, adjon módot a játék során elkészült eszköz megőrzésére
- ❖ Változatos tevékenységekkel tegye lehetővé az élményszerzés lehetőségét, hogy játékok tartalma gazdagodhasson (óvodai-óvodán kívüli lehetőségek kiaknázása)

- ❖ Használja tudatosan a metakommunikációs jelzéseket a játékmenet folyamatosságának, diszkréciójának megteremtése érdekében
- ❖ A célirányosan szervezett mozgásos és fejlesztő játékok kezdeményezésével, tegye lehetővé a tanulási képességek fejlesztését
- ❖ Teremtse meg annak feltételeit, hogy a játszócsoportok szabad társválasztás útján szerveződjenek (közeledők elutasítása, félrehúzódnása, egyedül játszás lehetősége)
- ❖ Adjon lehetőséget a negatív élmény kijátszására
- ❖ Segítse elő, hogy a problémahelyzeteket, konfliktusokat önállóan, minél kevesebb agresszióval oldják meg a gyerekek (modell – minta)
- ❖ Szükség esetén egyéni helyzetben tanítsa meg a játékeszközök használatát és a játéktevékenységeket a rászoruló gyermekeknek, annak érdekében, hogy a későbbiekben nagyobb önállósággal válasszák meg az eszközöket és tevékenységeket
- ❖ Beszélje meg a szülővel, hogyan teremthetnek nyugodt, ösztönző feltételeket gyermekük otthoni játékához

A gyermek tevékenysége

Gyakorlójáték

- ☺ Újszerű, örömet okozó cselekvéseket ismételtetnek, önként felállított és vállalt szabályok szerint
- ☺ Érzékszerveik funkcióit próbálgatják, gyakorolják
- ☺ Halandzsza szöveget találnak ki, játszanak a hangokkal
- ☺ A fölhasznált anyagok, eszközök tulajdonságaival, elhelyezkedésével ismerkednek
- ☺ Alapmozgás formákat sajátítanak el, gyakorlás útján tökéletesítik azt
- ☺ Megtanulják a különböző eszközök fogását, használatát

Szimbolikus játék

- ☺ A vállalt szerepeken keresztül jelenítik meg a valóság számukra lényeges mozzanatait
- ☺ Élményeiket újra élik
- ☺ Gyakorolják szerzett ismereteiket, és újakat tanulnak egymástól

- ☺ Játékukhoz önállóan keresnek eszközöket, használatukban megegyeznek
- ☺ A szabályokat közösen alkotják, egymást ellenőrzik és javítják
- ☺ Beszélnek, párbeszédet folytatnak egymással
- ☺ Viselkedési szokásokat, szabályokat sajátítanak el
- ☺ Alakul értékítéletük

Konstruáló játék

- ☺ Spontán módon, illetve előre elgondolt, meghatározott céllal hoznak létre alkotásokat
- ☺ Különböző anyagokból (fa, fém, műanyag, textil, papír) készült játékszerekből, elemekből építkeznek, fűznek, összeraknak, szerelnek, stb.
- ☺ Konstruáló, építő játékelemekből játékszereket készítenek

Szabályjáték

- ☺ A játékszabályokat önként vállalva játszanak együtt társaikkal
- ☺ Játék közben kölcsönösen segítséget nyújtanak egymásnak (különböző csapatjátékok)

Mozgásos szabályjáték

Lásd:

- ☺ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- ☺ Mozgás (irányított mozgás, mozgásos játékok)
- ☺ Egészséges életmód alakítása fejezetben

Értelmi képességeket fejlesztő játékok

Lásd:

- ☺ Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- ☺ Verselés, mesélés
- ☺ Külső világ tevékeny megismerése fejezetekben

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Képes a szokások betartására
- ✓ Élményeinek, igényeinek megfelelően választ játékot
- ✓ Szívesen játszik társaival
- ✓ Tiszteletben tartja a másik játékát, együttműködő
- ✓ Játékához eszközt készít
- ✓ Képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására
- ✓ Játékhelyzetekben újra alkotja az átélt élményeit
- ✓ Játékában elmélyült
- ✓ Alkalmazkodik a játékszabályokhoz
- ✓ Társas viselkedésében megjelennek az óvoda által közvetített viselkedési szabályok

Módszertani alapelvek

- Az óvodapedagógus tartsa szem előtt, hogy a játékot kísérő pozitív érzelmek, derűs légkör, vidámság fokozza a játék fejlesztő hatását
- Segítse elő, hogy a játékban közelivé és elfogadhatóvá váljanak a viselkedési szabályok
- Tartsa szem előtt a gyermekek saját elgondolásait, segítse fantáziájuk, érzelmeik, hangulataik szabad megnyilvánulását
- Segítse elő a külső és belső feltételek megteremtésével a tanulási folyamatok érvényesülését
- Legyen következetes a szabályok betartásában, illetve betartatásában

II/1.2 Mozgás (irányított mozgás, mozgásos játék)

A tevékenység játékos formában történő szervezésével, vezetésével, célunk a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényének kielégítése, az egészséges életvitel kialakítása, a mozgástapasztalatok bővítése, a testi képességek fejlesztése, valamint az értelmi és szociális képességek fejlesztése.

A mozgásfejlesztés területei:

- Szabad játékban, a gyermek spontán, természetes mozgása közben (csoportszoba-udvar)
- Óvodapedagógus által irányított torna, mozgásos játék, mindennapos torna

Óvodai nevelésünk folyamatában a spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos és az irányított mozgástevékenységek, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. Segítik az erő, az álló-és teherbíró képesség fejlődését, a térben való tájékozódást és a helyzetfelismerést. Kedvezően hatnak a gyermekek személyiségének - pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás- fejlődésére.

Óvodapedagógus feladatai

- ❖ Természetes módon építse be a mozgást a gyermekek tevékenységeibe
- ❖ A dajka segítségével biztosítson egészséges, biztonságos környezeti és tárgyi feltételeket (hely, teremrendezés, szellőztetés, feltörlés, eszközök)
- ❖ Alakítsa ki a tevékenységek során elvárható viselkedési formákat (baleset megelőzés)
- ❖ Használja ki a csoportszoba – tornaszoba – udvar adottságait, változatos eszközeit a tevékenységek megszervezéséhez
- ❖ Gondoskodjon az eszközök folyamatos cseréjéről, figyelembe véve a gyermekek elgondolásait és a fejlesztés, továbblépés lehetőségeit
- ❖ Tanítsa meg a gyermekeket az egyéni képességek figyelembevételével az eszközök biztos fogására és használatára
- ❖ Az oldaliság kialakítása érdekében, használják a gyermekek a kargumit
- ❖ A mindennapos mozgást úgy építse be a napirendbe, hogy az ne zavarja a folyamatos játékidőt
- ❖ Gondoskodjék tornára alkalmas ruházat beszerzéséről (felnőtt, gyermek számára)
- ❖ A tevékenységi forma helyes megválasztásával, a folyamatos mozgás lehetőségének biztosításával csökkentse a várakozási időt
- ❖ Építsen be láb-és tartásjavító elemeket a tevékenységek anyagába

- ❖ Célrányosan használja fel a gyakorlatokat a nagymozgások, a szem – kéz, szem – láb koordináció, a finommotorika, egyensúlyérzék, testséma, térészlelés és térirányok kialakításának, fejlesztése érdekében
- ❖ Adjon lehetőséget a mozgásformák begyakorlására
- ❖ Az irányított tevékenységek szervezésénél biztosítsa a mozgásos játékok elsődlegességét
- ❖ Törekedjék a versenyszellem kialakítására
- ❖ Mozogjon együtt a gyermekekkel, mindig a helyes mintát mutassa
- ❖ Verbális megnyilvánulása legyen rövid és egyértelmű, értékelése differenciált, egyénre szabott, megerősítő

A gyermek tevékenységei irányított és szabad játék keretein belül

Játékok

- ☺ szerep – utánzó - futójátékok
- ☺ szabályjátékok – kooperatív mozgásos játékok
- ☺ labdajátékok (gurítás, labdavezetés, dobás, elkapás)

Rendgyakorlatok

- ☺ állások, testfordulatok, alakzatok

Gimnasztikai gyakorlatok

- ☺ kartartások, testhelyzetek, fej – kar, törzs – láb – lábujj gyakorlatok

Kézi szergyakorlatok

- ☺ Bottal, babzsákkal, szalaggal, labdával, karikával, szivacspárnával, kendővel, tiprókával, gumiszalaggal, téglával

Futás – járás

- ☺ iránytartással, irányváltoztatással, tempó és iránytartással és változtatással, tárgyak átlépésével, megkerülésével, vonal között, vonalon, tárgyakon

Ugrás – szökdelés

- ☺ helyben és haladva előre, hátra, oldalra, váltott és páros lábon, különböző alakzatokban és akadályokon át, tárgyakra fel és le

Dobás

- ☺ vízszintes és függőleges célba, különböző eszközökkel

Csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás, függeszkedés, gurulás

- ☺ földön, padon, zsámolyon, mozgásfejlesztő eszközökön, bordásfalon, mászókákon, csúszdán, vízszintes - függőleges és ferde irányba

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Örömmel vesz részt a mozgásos tevékenységekben
- ✓ Mozgása összerendezett, tevékenységében kitartó
- ✓ A nagymozgások elemeit elsajátította (járás, futás, kúszás, csúszás, mászás)
- ✓ Ismeri az irányokat, tud térben tájékozódni
- ✓ Érti az utasításokat és képes a hallottak szerint cselekedni
- ✓ Kialakult a helyes testtartása
- ✓ Tud szökdelni páros és egy lábon
- ✓ Képes önállóan, vagy segítséggel egyensúlyozó járásra különböző szereken
- ✓ Tud labdát vezetni
- ✓ Mozgásos játékban betartja a szabályokat

Módszertani alapelvek

- Törekedjék a játékoságra, erre építse a mozgásanyagot
- Tegye lehetővé a szabad játék ideje alatt, a változatos mozgásfejlesztő eszközök használatát
- Képességek, készségek fejlesztése a cél, amely egyes gyermekek esetében nagyobb mértékű differenciálást igényel
- Tegye lehetővé, hogy a gyermekek egyéni képességeik és tempójuk alapján végezhessek a gyakorlatokat

- Tartsa szem előtt, hogy a tevékenységek élményszerű megszervezése és hangulata, befolyásolja a gyermekek mozgáshoz való viszonyát és érzelmeit
- Vegye figyelembe az eltérő ütemű fejleszthetőséget és annak tényét, hogy a megismerő funkciók kialakításában kiemelt szerepet játszik a mozgásfejlesztés

II/1.3 Külső világ tevékeny megismerése

A külső világ megismerése óvodánkra vonatkoztatva egy környezettudatos, környezetére figyelő emberi magatartás megalapozását jelenti, amely a környezet cselekvő, képi és szóbeli egységben történő megismerésére épül. Megvalósítási területe a gyermekek társas és természeti környezete.

A valóság pontosabb megismerése közben a gyermekek matematikai érdeklődése, logikus gondolkodása megalapozódik, mennyiségi, alaki, nagyságrendbeli, téri és síkbeli ismeretei bővülnek.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Biztosítson lehetőséget alkalmi és folyamatos megfigyelésekre, élmény-és tapasztalatszerzésre (hely, idő, eszköz, óvodában és óvodán kívül.)
- ❖ Használja ki a spontán és irányított tapasztalatszerzés lehetőségeit, törekedjen ezen feltételek megteremtésére
- ❖ Biztosítson változatos helyzeteket a gyermekek számára a felfedeztetésre, megfigyelésre, a megszerzett ismeretek többféle módon történő alkalmazására
- ❖ Ünnepek, hagyományok formájában közvetítse a szülőföld értékeit, hagyományait, kultúráját
- ❖ Tegye lehetővé, hogy a gyermekek ismereteiket a valós környezetben szerezhessék meg, az óvoda közvetlen és tágabb környezetében
- ❖ Ismertesse meg a gyermekeket környezetük nevezetességeivel (múzeumok, épületek, szobrok, utcák, terek stb.)
- ❖ Biztosítson lehetőséget a közösen átélt élmények felidézésére, feldolgozására, újraélésére
- ❖ Valósítsa meg a fejlesztő program feladatait (mozgás, percepció, testséma, verbális fejlesztés)

- ❖ Szervezze úgy a gyermekek tevékenységét, hogy aktív részesei legyenek az állat-és növénygondozásnak (csoportszoba-udvar)
- ❖ Alakítson ki természetsarkot csoportjában, amely tükrözi az évszakok változásait (hajtatás, csíráztatás). A gyűjtőmunkába vonja be a szülőket is
- ❖ Ismertesse meg és gyakoroltassa a természetben történő viselkedés, a környezetvédelem alapvető szabályait (hulladékgyűjtés, növények óvása, természet hangjai, természeti jelenségek, takarékoskodás, viselkedés kirándulásokon)
- ❖ Segítse a gyermekeket az őket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezésére, megtapasztalására
- ❖ Keltse fel a gyermekekben a valóság matematikai összefüggései iránti érdeklődést
- ❖ A hátrányokkal küzdő gyermekek ismeretszerző képességeinek fejlődését, a tapasztalatszerzési lehetőségek változatos szervezésével és a gyakorlás lehetőségeinek biztosításával segítse elő

A gyermek tevékenységei

- ☺ Spontán játékos megfigyelések, tapasztalatszerzések, felfedeztetések részesévé válik óvodán belül és kívül
- ☺ Utánzás, minta- és modellkövetés útján tanul
- ☺ Az élet- és problémahelyzetekben gyakorolja a problémamegoldó gondolkodást
- ☺ Önállóan alkot véleményt, dönt, ítéletet mond
- ☺ Egyéni – páros - mikrocsoportos formában tevékenykedik
- ☺ Játék, munka, mese – vers, énekes és hagyományörző játékok, mozgás, rajzolás, mintázás, kézimunka, barkácsolás, konstrukciós játék, építés, síkbeli alakzatok készítését végzi
- ☺ Irányított, folyamatos és alkalmi megfigyelésekben vesz részt
- ☺ Termet rendez, babát fürdet, babaruhákat mos, bőséget, úrmértéket mér, térbeli viszonyokról szerez tapasztalatot
- ☺ Önkiszolgáló, alkalmi munkát végez, eközben mér, párosít, összerendez, becsül, számlál
- ☺ Savanyúságot készít
- ☺ Vág, darabol, kever, ízlel, szagol, tapint, mennyiséget és formát észlel, térfogatot mér, tömeget becsül
- ☺ Termést gyűjt, gyümölcsöt – zöldséget vásárol

- ☺ Számlál, mér, összemér, becsül, párosít, összehasonlít, halmazt válogat
- ☺ Kerti munkát végez, növény- és állatgondozásban vesz részt
- ☺ Kapál, ás, ültet, öntöz, vásárol, úrmértéket, tömeget mér, becsül
- ☺ Kísérletezik a természetsarokban, hosszúságot, szélességet, magasságot mér, összehasonlít
- ☺ Rácsodálkozik a természetben és környezetében látható szín és formavilágra
- ☺ Felfedezi a nyitott és zárt rendszereket
- ☺ Mesél élményeiről, állatokról, szokásaikról, szükségleteikről, nagyságról, formáról
- ☺ Mozog, tájékozódik, különböző nagyságú és berendezésű térben
- ☺ Közlekedik, mozgását tudatosan irányítja, irányokat begyakorolja
- ☺ Ábrázol átélt élményeket különböző technikával, megismer formákat
- ☺ Mozog, épít tükör előtt
- ☺ Sétákon, kiránduláson, kiállításon, rendezvényen vesz részt
- ☺ Használja és betartja azokat a magatartási formákat, szokásokat, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Elemi ismeretekkel rendelkezik (lakcím, szülők neve, saját életkora)
- ✓ Ismeri az emberi test főbb részeit
- ✓ Helyesen használja a térbeli irányokat jelentő névutókat
- ✓ Megkülönbözteti az évszakokat és napszakokat
- ✓ Részt vesz növény- és állatgondozásban, környezetünk megóvásában
- ✓ Betartja a közlekedési szabályokat
- ✓ Tárgyakat csoportosít szín, forma, méret, hasonlóság, különbség szerint
- ✓ Helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát
- ✓ A tárgyakat 10-ig megszámlálja, különbséget tesz tő- és sorszámnev között
- ✓ Ok-okozati összefüggéseket felismer

Módszertani alapelvek

- Biztosítsa a valóság egységben, természetes környezetben, tapasztalati úton történő megismerését

- Építsen a gyermek természetes kíváncsiságára és tartsa fenn aktivitását a megismerési folyamatban, cselekvés, kép, szó egységének megteremtésével
- A gyermek meglévő tapasztalatiból, ismereteiből kiindulva tervezze a megismerés folyamatát
- Valósítsa meg a differenciált képességfejlesztést, különös tekintettel a mozgásfejlesztésre, percepcióra, kognitív, verbális, és szociális képességekre
- Tegye lehetővé, hogy a gyermekben pozitív érzelmi viszony alakuljon ki az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetére

II/1.4 Munka jellegű tevékenység

A munka, jelentős szerepet játszik a gyermek személyiségének fejlődésében. A gyermeki munka megszerettetésén keresztül, olyan készségek, képességek, kompetenciák kialakítása a célunk, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, szociális és együttműködő képességeit, feladattudatát, önállóságát.

Óvodapedagógus feladatai

- ❖ Teremtse meg a gyermek önálló munkavégzésének lehetőségét (léghely, hely, idő, munkaeszköz, feladatok pontos meghatározása, szokások kialakítása, fokozatos bevezetés)
- ❖ Tanítsa meg a gyermekeket a munkaeszközök biztonságos használatára, célszerű munkafogásokra, a feladat elvégzésére
- ❖ Vegye figyelembe a csoport összetételét, az egyének fejlettségi szintjét és ennek ismeretében adjon feladatot, kihasználva a tevékenység fejlesztő hatását
- ❖ Alakítsa ki a munkavégzéshez szükséges szociális képességeket (kitartás, önállóság, felelősség, kötelesség, stb.)
- ❖ Értékelje folyamatosan, egyénre szabottan az elvégzett munkát (pozitív megerősítés)
- ❖ Támogassa és adjon lehetőséget a gyermekek önálló, egyéni szükségletükből adódó munkavégzésére
- ❖ Hívja fel a szülők figyelmét a gyermeki munka fontosságára és fejlesztő hatására

- ❖ Vonja be a gyermekeket az óvoda és a környezet rendjének alakításába (játékrendezés, játékelrakás teremben, udvaron, teremrendezés, öltöző – mosdó rendje, nagytakarítás, babaruhamosás, szalvétahajtogatás, díszítés)
- ❖ A csoportban dolgozó óvodapedagógusok egyeztessék a naposok kiválasztásának módját, a terítés sorrendjét, a naposi munka tartalmát. Ismertessék meg a naposok feladatait dajkákkal
- ❖ A naposokat lássa el megfelelő kellékekkel, szervezze meg a munkájuk zavartalan végzését
- ❖ Alakítson ki a csoportjában természetsarkot, mely tükrözi az évszakok jellegzetességeit, a gyűjtő munkába vonja be a szülőket
- ❖ Használjon ki minden olyan lehetőséget, amely a növények termesztésére, gondozására ad alkalmat az udvaron, a folyosón, a teremben (hajtatás, csíráztatás, növényültetés)
- ❖ Szervezzen az évszaknak megfelelő kerti munkát a gyermekek körében

A gyermek tevékenységei

- ☺ Saját személyével kapcsolatos tevékenységeket önállóan ellátja
- ☺ Megbízásokat teljesít (üzenetet, tárgyat ad át, megkér)
- ☺ Részt vesz környezet díszítésében, alakításában, rendbetételében (csoportszoba, mosdó, folyosó, udvar)
- ☺ Segít a játékok javításában
- ☺ Szükség szerint segíti társait
- ☺ Étkezésnél megteríti, leszed, rendbe rakja asztala környékét
- ☺ Szervezett tevékenységeknél az eszközöket kiosztja, összeszedi
- ☺ Ellenőrzi a csoportszoba rendjét
- ☺ Folyamatosan rendez, cseréli a természetsarok gyűjteményeit
- ☺ Ápolja, gondozza a csoportszoba és az udvar növényeit (locsol, hajtat, ültet, kapál, ás, gereblyézik, összegyűjt)
- ☺ Gondozza az állatokat (madáretetés)
- ☺ A feladatokat egymás között elosztják
- ☺ Megtanul önállóan dönteni a munkavégzés során

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Szívesen vállal megbízásokat
- ✓ Mások munkáját tiszteletben tartja
- ✓ Munkavégzése megbízható, pontos
- ✓ Munkatempója önmagához viszonyítva megfelelő
- ✓ Biztonságosan használja a munkaeszközöket
- ✓ Naposi teendőit önállóan végzi
- ✓ A terem és az udvar rendezésében aktívan részt vesz
- ✓ Elvégzi a rábízott feladatokat
- ✓ Szívesen segít társainak és a felnőtteknek
- ✓ Vigyáz környezete rendjére

Módszertani alapelvek

- Az óvodapedagógus támaszkodjon a munka játékkal megegyező sajátosságaira, kiemelt jelentőségű fejlesztő hatására
- Tartsa szem előtt az egyéni és eltérő fejlődési ütemű gyermekek képességeit, a munkafajták megismertetésénél, gyakoroltatásánál, elvégzésénél
- Közvetítse személyes példaadásával a munka szeretetét

II/1.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka az óvodai nevelés egészében érvényesülő tevékenység. A gyermek az őt körülvevő világról szerzett ismereteit, egyéni módon változatos technikák útján újra alkotja.

Célunk a vizuális észlelés, emlékezet pontosabbá tétele, a képzelet fejlesztése az esztétikum iránti igény felkeltése, a gyermekek tér, forma, színeképzetének gazdagítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Változatos tevékenységeken keresztül, biztosítsa a gyermekek számára a külső világ sokoldalú megismerését (felfedeztetés, rácsodálkozás)
- ❖ Keltse fel a gyermekekben a rajzolás, mintázás, kézimunka, barkácsolás iránti vágyat, változatos technikák és eszközök biztosításával

- ❖ Biztosítson időt, helyet, nyugodt, derűs környezetet, változatos eszközöket egész nap folyamán a csoportszobában és a szabadban
- ❖ Az egyéni képességek ismeretében tanítsa meg az eszközök használatát
- ❖ Alakítsa ki a tevékenységekkel kapcsolatos szokásokat, szabályokat a biztonságos tevékenység és eszközhasználat érdekében
- ❖ Törekedjék jó minőségű, természetes, egymással harmonizáló tárgyak, bútorok, kiegészítők összeválogatására
- ❖ A környezet alakításába vonja be a gyerekeket is, támaszkodjék ötleteikre
- ❖ Ismertesse meg őket különböző anyagokkal és azok tulajdonságaival
- ❖ Keresse és kerestesse meg a gyermekekkel a világban és környezetükben fellelhető szépségeket (valós környezet, gyűjtő munka, albumok készítése), ezzel is erősítve a szülőföld iránti kötődés megalapozását
- ❖ Tegye lehetővé a tevékenység során a szabad technikaválasztást, engedje meg a technikák kombinálását, az egyedi elképzelések megvalósítását
- ❖ Ötletadással, témajavaslattal, igény szerinti segítséggel, az eszközök tudatos, folyamatos cseréjével segítse elő a tevékenység gazdagítását, az élmények felidézését, feldolgozását
- ❖ Tudatosan fejlessze a gyermekek finommotorikáját, téri tájékozódását, vizuális memóriáját, színérzékelését, alak és forma állandóságát, testsémájuk kialakulását
- ❖ Beszélgessen az érzelmek ábrázolhatóságáról
- ❖ Ismertessen meg a gyermekekkel néhány műalkotást (képek, szobrok, épületek, népművészeti alkotások, stb.)
- ❖ Motiválja a szülőket arra, hogy otthon is adjanak lehetőséget gyermeküknek rajzolásra, mintázásra, kézimunkára, barkácsolásra. Késztesse őket arra, hogy becsüljék meg gyermekeik alkotásait
- ❖ Gyűjtse, és időnként elemezze a gyermekmunkákat

A gyermek tevékenységei

- ☺ Változatos módon – különböző tevékenységek során, megfigyeléssel, érzékelés útján, játék közben, stb. – sokoldalú tapasztalatot szerez környezetéről. Anyagokkal, eszközökkel, színekkel, formákkal, kiterjedésekkel ismerkedik
- ☺ Bemozogja a rendelkezésére álló teret, alapvető téri irányokat, viszonyokat ismer meg

- ☺ Átrendezi a teret (csoportszobában, udvaron, folyosón)
- ☺ Osztályoz különböző szempontok szerint (szín, forma, anyag, stb.)
- ☺ Díszíti környezetét (csoportszobát, folyosót)
- ☺ Érzéseiről, érzelmeiről mesél, és ezeket alkotásaiban megjeleníti
- ☺ Használja az ábrázolás különböző eszközeit, anyagait, kiegészítőként felhasználja a természetben, óvodánk környékén, illetve a háztartásban fellelhető anyagokat, termékeket
- ☺ Vers, mese, vagy elképzelés alapján képet készít

Épít

- ☺ Homokból, hóból gyúr, tapaszt, formál, eszközökkel egészíti ki
- ☺ Bútorokból, dobozokból, építőelemekből, textilből, nagy tereket alakít, térbeli alakzatokat (pl. torony, kerítés, kuckó, stb.) hoz létre
- ☺ Játékokat, tárgyakat sorakoztat, rakosgat a térben
- ☺ Építőkockából építkeznek
- ☺ Nyitott, zárt tereket képez
- ☺ Maketteket készít
- ☺ Térrészeket rendez be (csoportszobában, az udvari babakházban)
- ☺ Ágakból, gallyakból épít

Képet alakít

- ☺ Firkál, rajzol, fest papírra, fára, aszfaltra, textilre, kőre, termékekre
Eszközei: filctoll, színes ceruza, zsírkréta, kréta, grafitceruza, ecset, tempera, vízfesték, szivacs, bot, henger
- ☺ Papírt tép, vág, ragaszt, gyúr, hajtogat
- ☺ Gyöngyöt fűz
- ☺ Lenyomatokat készít levelekkel, termékekkel, papírdúccal, fonalakkal, szivaccsal, ujjal, tenyérrrel, zöldségekkel, stb.
- ☺ Domborművet készít agyagból, lisztgyurmából, plasztilinből, gipszből, papírmáséból, termékekből, stb.

Plasztikai munkákat készít

- ☺ Agyagozik, gyurmázik
- ☺ Természetben található anyagokat, terméseket, hulladékokat gyűjt (kavics, ágak, bogyók, levelek, dobozok, stb.) és ezeket kisplasztikává komponálja
- ☺ Különböző anyagokat munkál meg
  - Fa- csiszolja, szögeli
  - Textil- vágja, tépi, varrja, ragasztja, kötözi, festi
  - Papír- gyúri, tépi, vágja, hajtogatja, ragasztja
  - Bőr- vágja, fonja, ragasztja
- ☺ Összerak, barkácsol, díszít (bőrrel, textillel, gyönggyel, stb.)
- ☺ Bábot készít, díszletet barkácsol (fakanálból, papírból, textilből, fonalból, bőrből, termésekből)
- ☺ A játék tevékenység igényéből kiindulva eszközöket, játékszereket készít

Egyéb technikákat alkalmaz

- ☺ Viaszt csepegtet, szívószállal festéket fúj, fogkefével festéket fröcsköl, karcot, mozaikot - montázst készít, varr, sző, fon, díszít

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Szívesen vesz részt ábrázoló tevékenységben
- ✓ Ismeri a színeket, színhasználata változatos
- ✓ Képes különböző technikákkal alkotni
- ✓ Gyurmázik, rajzol, fest, ragaszt és vág
- ✓ Emberábrázolásában fellelhetők a részletek
- ✓ Munkájában megjelenik az arány és térviszony
- ✓ Téralakításban, építésben társaival együttműködő
- ✓ Díszítő elemeket használ
- ✓ Képpalkotásában egyéni módon jeleníti meg élményeit, elképzeléseit
- ✓ Műalkotásokról, saját és társai munkájáról véleményt nyilvánít

Módszertani alapelvek

- Az óvodapedagógus irányításában mindig alkalmazkodják az egyes gyermek fejlettségi szintjéhez, egyéni szükségleteihez
- A gyermek alkotótevékenységét értékelje, ne a produktumot
- Tekintse értéknek a gyermek alkotásait
- Építsen a gyermeki aktivitásra, kreativitásra

II/1.6 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Óvodánk zenei nevelésének célja, a tevékenység élményszerű megszervezésével a gyermekek ízlésének, befogadóképességének megalapozása, zenei képességeinek és mozgáskultúrájának fejlesztése.

A zenélés örömet nyújt a gyermekeknek, egyben felkelti zenei érdeklődését, formálja zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

A körjátékok, népi játékok, erősítik a társas kapcsolatok alakulását, biztosítják az együtt játszás örömét és segítik a szülőföld értékeinek megőrzését.

Óvodapedagógus feladatai

- ❖ Válasszon olyan zenei anyagot, amely - a kortárs művészeti anyagot is magába foglaló,- megfelel a gyermekek életkorának, zenei képességeinek, témájuk a gyermeki lélekhez és élményeikhez legközelebb áll
- ❖ A dal-és zenei anyag választásánál vegye figyelembe a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit
- ❖ Alakítsa ki az ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenységének szokásait, szabályait, biztosítson változatos, esztétikus, motiváló hatású, élményt előhívó eszközöket
- ❖ Teremtse meg az alapvető feltételeket, nyugodt légkört, szellőztetést, helyet, időt, eszközöket a csoportszobában és az udvaron
- ❖ A zenei élményszerzést az emberi hangra és az élő zenére építse a gépi zenehallgatást fokozatosan vezesse be
- ❖ Céltudatosan fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei és verbális emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, mozgáskészségét, mozgáskultúráját, táncát

- ❖ Biztosítson lehetőséget arra, hogy az elsajátított mozgásformákat szabadon variálhassák (gyermekek születésnapján, farsangi bálon, gyermeknapon, stb.)
- ❖ Ismertesse meg a gyermekeket dallamjátszó és ritmushangszerekkel
- ❖ Szabadidős tevékenység során használja ki a zenei képességfejlesztés lehetőségeit
- ❖ Személyes példájával éreztesse, hogy érzelmei énekléssel is kifejezhető
- ❖ A csoport összejöveteleit színesítse közös énekléssel

A gyermek tevékenységei

- ☺ Ölbeli játékot játszik
- ☺ Mondókázik
- ☺ Énekel, énekes játékot játszik
- ☺ Zenehallgatáson vesz részt
- ☺ Mondókára, dalra, zenére ritmikus mozdulatokat, táncmozgást végez, utánzással és saját kitalálása alapján
- ☺ Élő, hangszeres zenét hallgat az óvodapedagógus előadásában, esetleg meghívott előadóművésztől
- ☺ Ritmus hangszerrel kíséri saját mondókázását, éneklését
- ☺ Mondókára, versre dallamot talál ki
- ☺ Népi ünnepkörökhöz tartozó énekeket, játékokat, szokásokat, hagyományokat ismer meg
- ☺ Gépi zenét hallgat (magnetofon, rádió, CD lemezjátszó)
- ☺ Zenei képességfejlesztő játékokat játszik (hallás, ritmusérzék, mozgásfejlesztő játékok)

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Élvezettel hallgat zenét
- ✓ Szívesen énekel
- ✓ Mondókák, dalok egyenletes lüktetését cselekvéssel, mozgással érzékelteti
- ✓ Mondókák, dalok ritmusát cselekvéssel, mozgással érzékelteti
- ✓ Különböző mozgásokat, térformákat, táncmozdulatokat társaihoz alkalmazkodva végzi
- ✓ Tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni

- ✓ Megkülönbözteti a zenei fogalom párokat: halk-hangos, gyors-lassú
- ✓ Dallam – vagy ritmusmotívumot egyénileg visszaénekel, visszatapsol
- ✓ Ismeri és használja az óvodai zenei hangszereket
- ✓ Felismer néhány természeti, környezetbeli hangot, zörejt, ismert hangszerek hangját

Módszertani alapelvek

- A zenei anyag kiválasztásánál tartsa szem előtt a gyermek esztétikai ízlésének formálását, befogadóképességének megalapozását
- A képességfejlesztésnél törekedjen a játékoságra, az örömteli légkör fenntartására
- Hibajavítás és értékelés közben legyen tapintatos
- A gyermek elé tárt zeneművek kiválasztásánál az óvodapedagógus tartsa szem előtt, hogy a gyermeknek még nincs kialakult értékrendje, mindent befogad, ezért törekedjen értékközvetítésre

II/1.7 Verselés, mesélés

A vers, a mese hagyományokat, szokásokat és erkölcsi normákat közvetít a gyermekek számára. Az irodalmi élmények nyújtásával, célunk a gyermekek vers - mese iránti érdeklődésének felkeltése, nyelvünk szépségének, kifejezőerejének megismertetése, a helyes nyelvhasználat, mondatszerkesztés és a biztonságos önkifejezés megalapozása. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlesztésének segítője, melyben szorongásaira megoldást, feloldást talál.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Válasszon olyan irodalmi alkotásokat, amelyek - a kortárs művészeti anyagot is magába foglaló - a gyermekek életkorának, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelnek
- ❖ Alakítsa ki a kezdeményezések szokásait (pl. mese sarok, tarisznya, mesedoboz, stb.)
- ❖ Biztosítson a kezdeményezésekhez nyugodt légkört, megfelelő időt, helyet, eszközöket
- ❖ Egész nap használja ki a kínálkozó alkalmakat mese- és versmondásra, mondókázásra, legyen fogékony a gyermeki kezdeményezésekre

- ❖ Bővítse folyamatosan irodalmi repertoárját – népi, klasszikus, kortárs irodalmi művekkel és migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből egyaránt
- ❖ Teremtsen alkalmat arra, hogy a gyermekek eljátsszák, elbábozzák, kedvelt meséiket, biztosítsa ehhez a helyet, időt, eszközöket
- ❖ Pihenés előtt meséljen a gyermekeknek
- ❖ Segítse a gyermekek könyv iránti vonzódásának kibontakozását, a könyvvel való helyes bánásmód elsajátítását
- ❖ Szemléletes, kifejező előadómódjával éreztesse meg az irodalmi alkotások érzelmi tartalmát, erkölcsi mondanivalóját
- ❖ Szervezzen könyvtárlátogatást
- ❖ Ösztönözze a szülőket a rendszeres meseolvasásra

A gyermek tevékenységei

- ☺ Mondókát, verset, mesét hallgat és mond, melyeket mozgással és/vagy ábrázolással kombinál
- ☺ Az óvodapedagógus előadásait (bábműsor, mesedramatizálás) nézi
- ☺ Esetenként színházi látogatásokon vesz részt
- ☺ Népi gyermekjátékokat játszik
- ☺ Találós kérdéseket old meg
- ☺ Bábozik, dramatizál
- ☺ Könyveket, képes újságot nézeget
- ☺ Képekről beszél, mesét mond róluk
- ☺ Halandszázik, kitalál mondókákat, verseket, meséket
- ☺ Meséket, történeteket változtat meg saját fantáziája szerint
- ☺ Saját, vagy irodalmi élményeit játssza el kötetlen módon
- ☺ Eszközöket, jelmezeket, bábokat, kellékeket használ
- ☺ A mesék hőseinek tetteit a cselekmény menetét, a szereplők mondanivalóját, hangját, mozdulatait a gyermek saját elképzelései alapján játssza el, tükrözve saját vágyait, indulatait, érzelmeit

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Alkalmazkodik a kezdeményezés szokásaihoz

- ✓ Szívesen hallgat verset
- ✓ Önállóan mond verseket, mondókákat
- ✓ Verbális emlékezete megbízható
- ✓ Szívesen hallgat mesét
- ✓ Kedvenc meséit emlékezetből felidézi
- ✓ Szívesen báboz, dramatizál meséket, történeteket
- ✓ Képes rövid mese, történet folytatására
- ✓ Gondosan bánik a könyvekkel
- ✓ Képes kitartóan figyelni

Módszertani alapelvek

- Az irodalmi anyag tervezésénél az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait, tapasztalatait, ismereteit, élményeit, eltérő kultúráját
- Tartsa szem előtt, hogy előadásával mintát, példát és élményt nyújt a gyermek számára
- Vegye figyelembe, hogy a mesehallgatás közben kialakult személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, amely elősegíti a belső képvilága fejlődését

II/1.8 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodánkban a tanulás sajátosan szervezett gyermeki tevékenység, amely az óvodába lépéstől az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szint eléréséig tart.

Folyamat, melynek célja az alap - kultúrtechnikák elsajátításához szükséges készségek, képességek fejlesztése. Ennek érdekében fontos, hogy minél több élményhez, tapasztalathoz juttassuk gyermekeinket természetes és szimulált környezetben, kezdeményezett tevékenységekben.

Támaszkodunk a gyermek veleszületett spontán kíváncsiságára, érdeklődésre és a természetes tanulási vágyára, kreativitására.

Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével további célunk a hátrányokból adódó lemaradások kompenzálása, a kognitív és pszichikus funkciók célirányos fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Tájékozódjon a gyermek szubjektív ismereteiről, előzetes tapasztalatairól, spontán véleményéről, és egyéni sajátos értelmezési módjáról
- ❖ Biztosítsa a sokoldalú élmény- és tapasztalatszerzési lehetőséget az egész napos nevelőmunka során
- ❖ Használja ki a spontán és játékos helyzeteket a fejlesztés érdekében
- ❖ Építse be nevelőmunkájába a megismerési funkciók zavarainak megelőzése és korrekciója érdekében, a mozgásfejlesztő program feladatait
- ❖ Fejlesztő tevékenysége során használja az óvodánkban rendelkezésre álló eszközöket és játékokat
- ❖ Az óvodapedagógus változatos kérdéskultúrájával, segítse a gyermekek későbbi tanulási tevékenységét megalapozó kognitív képességek fejlesztését
- ❖ Támassza a gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségeire
- ❖ Adjon lehetőséget a már elsajátított ismeretek, jártasságok, készségek állandó gyakorlására
- ❖ A gyermekek egyéni szükségleteinek és képességeinek figyelembevételével valósítsa meg a differenciált képességfejlesztést
- ❖ Differenciáljon tartalomban, mennyiségi, minőségi szinten, valamint az eszközökben, módszerekben és a szervezeti formákban
- ❖ Személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermekek személyiségének kibontakozását

A gyermek tevékenységei

- ☺ Spontán játékos megfigyeléseket, tapasztalatszerzéseket végez
- ☺ Utánoz, mintát és modellt követ
- ☺ Gyakorlati problémákat és feladatokat old meg
- ☺ Gondozás, játék, munka, vers- mese-, anyanyelv, énekes játék, mozgás, rajzolás, mintázás, kézi munka, környezővilág megismerésében részt vesz
- ☺ Irányított megfigyelésekbe kapcsolódik be
- ☺ Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységekben részt vesz

A tervezett vagy spontán, kötött vagy kötetlen tevékenységi formát egyéni –páros - mikrocsoportos, vagy csoportos keretek között valósítjuk meg.

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- ✓ Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt
- ✓ Az egyszerű feladatokat megérti
- ✓ Elemi ok-okozati összefüggéseket felismer
- ✓ Szándékos figyelemre képes
- ✓ Feladatvégzésre motivált
- ✓ Feladatai végrehajtásában kitartó
- ✓ Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére
- ✓ Kiváráásra képes
- ✓ Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő
- ✓ A feladathelyzetből adódó szokásokat betartja

Módszertani alapelvek

- Épüljön a tanulás a gyermek cselekvő aktivitására, önállóságára
- Tartsa szem előtt a fejlesztési célok kitűzésénél azt, hogy a gyermek önmagához képest fejlődjön
- A tanulási folyamatok megtervezésekor rendező elvként vegye figyelembe az évszakok változását
- A témakörök megtervezésénél és feldolgozásánál vegye figyelembe a gyermekek ismereteit, tapasztalatait, egyéni és életkori sajátosságait, a helyi adottságokat, a csoport aktuális fejlettségi szintjét és hangulatát
- Törekedjen játékszituációba átültetni a tapasztalat és ismeretszerzés folyamatát (érzelmi megközelítés-motiváció)
- Tartsa szem előtt a fejlesztő program céljait (mozgásfejlesztés – testséma fejlesztés – észlelésfejlesztés – verbális fejlesztés)
- A témák feldolgozásánál érvényesítse a komplexitás elvét
- Vegye figyelembe, hogy az intenzív gyermeki gondolkodás leghatékonyabban a játékhelyzetek, élethelyzetek, problémahelyzetek megoldásán keresztül motiválható.

II/2. DIFFERENCIÁLT BÁNÁSMÓD AZ ÓVODÁBAN, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Célunk az inkluzív pedagógiai szemlélet közvetítésével, az élménydús tapasztalatok által és tevékenységekkel, a differenciáló nevelésen keresztül a gyermekek érzelmi, akarati, szociális és kognitív képességeinek, készségeinek fejlesztése.

Az óvodai nevelésben minden gyermek számára biztosítanunk kell, hogy a maga módján, egyedi ütemben, egyéni képességei szerint tudjon kibontakozni személyisége.

A differenciált bánásmód a nevelés valamennyi területére vonatkoztatva azt jelenti, hogy minden gyermeket az egyéni adottságaihoz, képességeihez, saját lehetőségeihez, aktuális fejlettségi szintjéhez mérten nevelünk, fejlesztünk.

A differenciáló nevelés legfontosabb feltétele a demokratikusan nevelő, toleráns, különbözőséget elfogadó, befogadó környezetet teremtő pedagógus személyisége.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek az óvodánkban:

1. Kiemelten tehetséges gyermekek
2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek
3. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű (szociális és /vagy etnikai kisebbséghez tartozó) gyermekek

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Alakítsa ki és tartsa fenn az érzelmi biztonságot nyújtó, elfogadó és befogadó légkört a csoportjában, együttműködve a dajkával és a speciális feladatokat ellátó szakemberekkel
- ❖ Tárja fel azokat az okokat, hatásokat melyekből a gyermekek közötti egyéni különbségek adódnak
- ❖ Ismerje meg a gyermekek egyéni képességeit (családi környezet, gyermeki tevékenységek), ehhez igazodva, egyénre szabottan tervezze meg nevelési céljait, feladatait, eszközeit, módszereit
- ❖ Alakítson ki követhető, kiszámítható szabályokat, normákat a csoportjában, amely segíti a közösségi együttélést. A megvalósításba vonja be a csoport dajkáját
- ❖ Működjön együtt a nevelést segítő szakemberekkel, szülőkkel (megfigyelések, fejlesztés, fejlődés, értékelés, további feladatok meghatározása)

II/2.1 Tehetséggondozás az óvodában

Célunk, a gyermek folyamatos megfigyelésével, a tehetség korai felismerésével, az erős oldalak támogatásával és a gyenge fejlesztésével a gyermekek képességeinek, kulcskompetenciáinak erősítése.

Nevelőmunkánk során találkozunk olyan gyermekkel, akik produktívabbak, mint csoport társai. A korán megnyilvánuló képességek, készségek kimunkálása sajátos ütemű haladást feltételez minden vonatkozásban.

A tehetség megjelenése lehet specifikus, amikor egy-egy területen mutat többet pl. mozgás, rajz, ének, valamint általános, amikor minden területen előbbre járnak.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Rendszeresen végezzen megfigyeléseket csoportjában, észrevételeit rögzítse az egyéni megfigyelési lapokon
- ❖ Vegye észre a tehetség korai jeleit (pl. jó memória, korai beszédfejlődés, intellektuális érdeklődés, figyelem tartóssága stb.)
- ❖ Készítsen egyénre szabott fejlesztési programot a tehetséges gyermek fejlesztésére (dúsítás, gazdagítás, differenciált feladatadás, tág cselekvési szabadság, különféle megoldási lehetőségekkel rendelkező feladatok adása stb.)
- ❖ Vonja be a szülőket (biztatás, támogatás, változatos tevékenységek ajánlása, különböző programok igénybevitelére ösztönzés stb.) a sikeres együttnevelés érdekében

Részletes kidolgozását lásd a Tehetséggondozó Programban, amely a Pedagógiai Program mellékletét képezi.

II/3. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK, GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk célja, a gyermeki jogok érvényesítése, az esélyegyenlőség, egyenlő hozzáférés és az egyéni bánásmód biztosítása, valamint a szociális hátrányokból és a gyermekek fejlődését veszélyeztető tényezőkből adódó lemaradások kompenzálása.

Mindezen céljaink megvalósítása során törekszünk a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó személyekkel, intézményekkel, (Családgondozó és Szociális segítő) a szülőkkel az együttműködő, jó partneri kapcsolat kiépítésére, erősítésére.

Óvodavezető feladatai

- ❖ Tegye ismertté és hozzáférhetővé a teljes alkalmazotti kör számára a gyermeki jogokról és azok védelméről szóló törvényt
- ❖ Rendszeresen tájékoztassa az óvoda dolgozóit a törvényi változásokról és az azokból adódó feladatokról
- ❖ Irányítsa és szervezze a gyermek- és ifjúságvédelmi munkát az óvodában
- ❖ Határozza meg az óvoda azon együttműködési kapcsolatait, illetve a kapcsolattartásban ellátandó feladatokat, melyek segítik az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményének megtartását.
- ❖ Biztosítson egészséges, biztonságos, balesetmentes feltételeket a nevelőmunkához
- ❖ Gondoskodjék a gyermekvédelmi felelős munkájához szükséges feltételek megteremtéséről
- ❖ Szülői igény alapján, nevelési időn kívül biztosítson lehetőséget a hit – és vallásoktatás megszervezésére
- ❖ Segítse elő a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek óvodába kerülését, járását
- ❖ Kísérje figyelemmel az indokolatlan távolmaradást és intézkedjék annak megszüntetéséről
- ❖ Szervezze meg a rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatokat az Egészségügyi Szolgálat segítségével
- ❖ Kísérje figyelemmel, az adatkezelés és titoktartás rendjéről szóló szabályzat maradéktalan betartását

Óvodapedagógus feladatai

- ❖ Tárja fel mindazon körülményeket, melyek a gyermek testi – lelki – értelmi fejlődését hátrányosan befolyásolják
- ❖ Működjön közre a gyermekvédelem ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában

- ❖ Biztosítsa minden gyermek számára a fejlődéshez szükséges objektív és szubjektív feltételeket, hogy leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek személyiségfejlődését gátolják
- ❖ Kompenzálja a hátrányokból adódó lemaradásokat pedagógiai eszközökkel és módszerekkel (egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés)
- ❖ Valósítsa meg a veszélyhelyzetbe került gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének elősegítését
- ❖ Folyamatosan kövesse nyomon, és írásban rögzítse a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fejlődési ütemét, körülményeiben bekövetkezett változást, azok kompenzálására alkalmazott pedagógiai eljárásait, eredményeit
- ❖ Szükség esetén kérje speciális feladatokat ellátó szakemberek segítségét (esetmegbeszélések)
- ❖ Végezzen prevenciós feladatokat (életvitel, életvezetés, egészséges életmódra nevelés, egészség fejlesztés – felvilágosító munka a szülők körében)
- ❖ Tevékenységekhez kapcsolódóan ismertesse meg a gyermeket egészségének, testi épségének megőrzésével kapcsolatos szokásokkal, viselkedés módokkal
- ❖ Megfigyeléssel győződjön meg a szokások kialakulásának eredményességéről
- ❖ Rendszeresen dokumentálja a balesetvédelmi oktatás tényét és a megfigyelések tapasztalatait a csoport naplóban
- ❖ Alakítson ki partneri, segítő kapcsolatot a szülőkkel. A konfliktushelyzetek, problémák kezelésére, megoldására adjon követésre méltó mintát
- ❖ Biztosítson lehetőséget a szülőknek, hogy problémáikkal megkereshessék, illetve ösztönözze őket a felkínált együttműködési formák igénybevételére
- ❖ A gyermekek megfigyelése, mérés során tapasztalt eredményekről rendszeresen tájékoztassa a szülőket
- ❖ Nyújtson segítséget a családoknak, hogy funkciójukat betölthessék
- ❖ Vegye észre, ha a gyermek magatartásában, fejlődési ütemében indokolatlannak tűnő hanyatlás következik be
- ❖ Figyelmeztesse a szülőt, ha a gyermek jogainak megóvása, vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek
- ❖ Jelezze a gyermekvédelmi felelősnek, óvodavezetőnek, ha a veszélyeztető tényezők tartósan fennállnak, illetve ha a gyermek közvetlen veszélyben van

A kapcsolatfelvétel rendszere: óvodapedagógus, óvodavezető, Sajóörös Község Család- és Gyermekjóléti Szakszolgálat, Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ munkatársai, orvos, Egészségügyi Szolgálat.

II/4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Óvodánkban a nevelés a jóváhagyott Sajóörösi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Program alapján történik, és a gyermekek neveléséhez szükséges teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységi rendszer keretében szerveződik.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba történő beosztásáról az óvodavezető dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

Homogén csoportok kialakításánál figyelmet fordítunk az életkor mellett, a nemek egészséges arányára is.

Heterogén csoportok esetében, törekszünk az egymáshoz közel eső korosztály egy csoportba történő sorolására, lehetőséget biztosítunk a testvérek együttnevelésére.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat lehetőleg ugyanaz az óvodapedagógus páros és dajka nevelje óvodába lépéstől, iskolába lépésig.

Napirend, heti rend

Az óvodai tevékenységeket úgy szervezzük, hogy eleget tudjunk tenni az óvodai neveléssel, a gyermekek napközben ellátásával összefüggő feladatainknak.

A napirend, heti rend kialakítása a helyi adottságok, igények, lehetőségek figyelembevételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik.

A **heti rend** nem napokhoz kötött tevékenységeket jelent, hanem egy-egy környezeti téma köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő tevékenységek rendszerét.

A heti rendet befolyásoló tornaszoba beosztást, az óvodapedagógusok tervei alapján az óvodavezető koordinálja.

A **napirend** a maga rugalmas változásaival, lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült és a párhuzamosan végezhető tevékenykedésre.

Óvodánk heti rendje

	3-4 évesek	4-5 évesek	5-7 évesek
KÖTETLEN	Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Külső világ tevékeny megismerése: Környezeti tartalom Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Külső világ tevékeny megismerése: Környezeti tartalom Matematikai tartalom Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Külső világ tevékeny megismerése: Környezeti tartalom Matematikai tartalom Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
KÖTÖTT	Mozgás Mindennapos mozgás	Mozgás Mindennapos mozgás	Mozgás Mindennapos mozgás

Tevékenységek és időtartamuk a napirendben

Időtartamok	Tevékenységek
6 ³⁰ – 8 ³⁰	Játék, szabadon választott és az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek, egyéni fejlesztések, gondozási tevékenységek, folyamatos reggeli
8 ³⁰ – 10 ¹⁵	Játék, szabadon választott és az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek, egyéni fejlesztések, beszélgetőkör, mindennapos mozgás, testápolási teendők végzése, öltözködés
10 ¹⁵ – 11 ⁴⁵	Játék, szabadon választott és az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek a csoportszobában, illetve a szabadban, séták szervezése, egyéni fejlesztések
11 ⁴⁵ – 13 ⁰⁰	Vetkőzés, testápolási teendők elvégzése, terítés, ebédelés, teremrendezés
13 ⁰⁰ – 15 ⁰⁰	Pihenés–folyamatos ébredés–öltözködés, testápolási teendők végzése, folyamatos uzsonna 15 ³⁰ , teremrendezés
15 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰	Játék, szabadon választott és az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek, egyéni fejlesztések

Tevékenységi formák szervezési jellemzői

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét. Mindezek kielégítésére indirekt, a gyermek aktivitását biztosító módszereket alkalmazunk.

A programunk megvalósítása során az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét a **játékot** vesszük kiinduló pontnak. A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet, eszközt kell biztosítani, valamint olyan légkört ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet és választhat a felkínált lehetőségek közül.

Az óvodás gyermek számára a **kötetlenség** a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, mely biztosítja számára a szabad játékot és a tevékenység szabad megválasztását.

Ez a tevékenységi forma megköveteli az óvodapedagógustól az ismeretei folyamatos bővítését, a gyermekek egyéni szükségleteinek, aktuális fejlettségi szintjének, érzelmi állapotának ismertetését. Továbbá tudatosságot, állandó készenléti állapotot, nagyfokú szervezési készséget, áttekintő képességet és kreativitást igényel az óvodapedagógustól.

A tevékenységek közül a mozgásfejlesztést célzó tornát, játékos mozgást, mindennapos mozgást irányított formában szervezzük, amely lehetőséget ad az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével a differenciálásra.

II/5. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvoda, mint szociális és nevelő funkcióval rendelkező intézmény, sokoldalú kapcsolatot tart fenn társadalmunk intézményrendszerében.

Legfontosabb és legszorosabb kapcsolatunk az óvodás gyermekek családjával van, hiszen az óvodai nevelésünk a családi nevelésre épül, kiegészíti azt.

Élő kapcsolatot tartunk azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, alatt és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

Kapcsolattartás formái, feladatai

ÓVODÁBA LÉPÉS ELŐTT

Nyitott óvodai napok

Célunk, hogy a szülők és gyermekeik bepillantást nyerjenek óvodánk életébe, lehetőségük legyen az ismerkedésre, együttjátszásra.

A kapcsolattartás e formájával a bizalom elnyerését és a nyitottságot szeretnénk megvalósítani.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Nyitott óvodai napok megszervezése, változatos tevékenységek biztosítása, érzelmi kötődés alakítása. Írásos információ az óvodáról

„O.” szülői értekezlet

Célja, személyes kapcsolat felvétele a szülőkkel. Óvodánk nevelési rendszerének bemutatása, információközlés a mindennapi óvodai életéről.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ felkészülés, szervezés

ÓVODAI ÉLET ALATT

Befogadás

Célja a szülőtől való elválás megkönnyítése, a gyermek új környezetével való megismertetése, az óvodai élet megszerettetése.

Az apás – anyás befogadás folyamán a szülők is bővebb betekintést nyernek az óvoda életébe, tapasztalatokat szereznek nevelési rendszerünkről.

A szülők írásos formában kapnak tájékoztatást az óvoda Házirendjéről, óvodánk működéséről.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Az apás – anyás befogadás feltételeinek megteremtése, a szülők és a csoport felkészítése az új gyermek fogadására
- ❖ A módszerek, szokások egyeztetése a dajkákkal a minél sikeresebb befogadás érdekében
- ❖ Az évközben érkező gyermek befogadása is a fentiek szerint történik

Szülői értekezlet

Célja a szülők tájékoztatása. Az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő és foglalkoztató legfontosabb témák, feladatok, eredmények problémák megbeszélése.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Partnerkapcsolat működtetése. A szülői értekezletek megszervezése, felkészülés az értekezlet vezetésére. A szülők tájékoztatása (nevelési célokról, feladatokról, tevékenységekről, módszerekről, eredményekről), vélemények meghallgatása, javaslataik figyelembevétele
- ❖ Igény szerint segítségnyújtás nevelési kérdésekben
- ❖ Segítő szakemberek meghívása az értekezletekre (pszichológus, orvos, védőnő, fejlesztő óvodapedagógus, logopédus stb.)

Mindennapi kapcsolat

Célja, folyamatos párbeszéd a gyermek mindennapi életéről, szükségleteiről.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Beszélgetésre alkalmas hely, idő, légkör megteremtése

Fogadóórák

Célja, tájékoztatás az egyes gyermekek nevelésével, fejlődésével kapcsolatos eredményekről.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Időpont egyeztetése, a beszélgetés feltételeinek biztosítása
- ❖ Felkészülés a gyermek aktuális fejlettségi szintjéről

Nyílt nap

Célja, hogy a szülők betekintést nyerhessenek napi óvodai életünkbe. Tapasztalatot szerezhessenek gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, képességeiről és az óvodai élet szokásairól, tevékenységi rendszeréről.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ A szülők fogadásával kapcsolatos feltételek megteremtése, a csoport felkészítése, a tapasztalatok megbeszélése a szülőkkel

Közös programok

Célja, az óvodapedagógusok, szülők és gyermekek kapcsolatának mélyítése, a közösség alakítása, egymás szokásainak, értékrendjének megismerése, szemléletformálás, ötletek nyújtása a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Közös programjaink: közös ünnepek, játszó- és munkadélutánok, kirándulások, múzeumlátogatások, sportnapok, egészségvédelmi nap

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ A programok megszervezése, feltételek biztosítása, partnerközpontú működés, szülői igények figyelembevétele

Szülői Munkaközöség

- ❖ Munkájával segíti az óvoda és a szülők kapcsolattartásának alakítását
- ❖ Képviseli a gyermeki és szülői jogok érvényesülését
- ❖ Népszerűsíti és ösztönzi a szülőtársakat a programokon való részvételre
- ❖ A közös programok szervezéséhez segítséget nyújt
- ❖ Közvetíti a szülők észrevételeit, véleményét, elképzeléseit
- ❖ Véleményezési és egyetértési jogát gyakorolja, javaslatot tesz

Iskolai látogatás a gyerekekkel

Célja a tanítókkal való ismerkedés, az iskolai életbe való betekintés.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ A látogatás megszervezése, a gyermekek felkészítése az iskolai látogatásra

Közös gyermekprogramok az iskolával

Célja, partneri kapcsolat mélyítése az iskolába járó gyermekekkel és a felnőtt közösséggel.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Egyeztetés a programokról, események megszervezése a tanítókkal közösen

Hospitálás az óvodában

Célja az óvodai életbe való betekintés, partneri kapcsolat működtetése a tanítókkal, kölcsönös együttműködés a sikeres iskolakezdés érdekében.

Az óvodapedagógus feladata

- ❖ Az óvodalátogatás megszervezése

Óvoda-iskola átmenetet támogató szakmai együttműködés

Célja, egymás szakmai munkájának, az intézmény céljainak, feladatainak, nevelési-oktatási elveinek megismerése közös nevelési értekezleteken, továbbképzéseken, esetmegbeszéléseken. Közös programok alkalmával kapcsolatépítés az óvodapedagógusok és tanítók között (gyermek és szakmai).

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ A szakmai együttműködés formáinak tervezése, szervezése, felkészülés a programokra

Kapcsolattartás egyéb nevelési, oktatási, szakmai-és szakszolgálati, kulturális, külhoni magyar óvodai intézményekkel

Az óvodai élet alatt a pedagógiai szakmai-és szakszolgálatok (speciális képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok, logopédiai csoport) Egészségügyi Szakszolgálat (orvos, védőnő) a gyermek és ifjúságvédelem intézményei, akik a gyermekek nevelését speciális szakismeretükkel segítik.

A közművelődési intézmények (színház, könyvtár, kiállítások) rendezvényeit a gyermekek érdeklődését, életkori sajátosságait figyelembe véve a szülők egyetértésével látogatjuk.

Szakmai kapcsolat felvételére és kialakítására törekszünk Sajóörös Község külhoni magyar testvérfaluja óvodájával, Örössel.

Az együttműködés hatékonyságának növelése érdekében, rendszeresen tájékozódunk partnereink igényéről és elégedettségéről.

ÓVODAI ÉLET UTÁN

Iskolai látogatás

Célja a gyermekek iskolai fejlődésnek nyomon követése, a tapasztalatok elemzése, további feladatok meghatározása.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Látogatás az első osztályosoknál és igény szerint a felsőbb osztályokban. Konzultáció a gyermekek teljesítményéről, tapasztalatok átadása a nevelőtestület tagjainak
- ❖ A levont következtetések figyelembevétele a nevelőmunka tervezése, szervezése során

III. PEDAGÓGIAI PROGRAM FELTÉTELRENDSZERE

III/1. TÁRGYI FELTÉTELEK

A tárgyi feltételeink alakulását az eszköz-és felszerelési jegyzékben meghatározott alapfelszerelések, helyi sajátosságaink és pedagógiai célkitűzéseink határozzák meg.

Óvodánk területe és annak helységei adottak.

A hiányzó helyiségek kialakítása hosszú távú céljaink között szerepelnek, folyamatos átalakítások következnek.

A balesetmentes környezeti feltételek megteremtéséhez elengedhetetlen az udvar burkolatának biztonságosabbá tétele, illetve lehetőség szerinti bővítése.

A helyiségek bútorzata, berendezési tárgyai, a tisztálkodási és egyéb felszerelések, a nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök a jegyzékben meghatározott mennyiségben állnak rendelkezésre.

Ezek folyamatos pótlása nélkülözhetetlen a természetes elhasználódás miatt.

Az óvodai alapeszközöket kiegészítve az egyéni fejlesztést szolgáló, valamint a eszközök biztosításával valósítjuk meg helyi óvodai nevelési programunk cél - és feladat rendszerét.

- ❖ Mozgást fejlesztő eszközök tornaterembe, csoportszobába, szabadba - egyensúlyérzék fejlesztés, szem – kéz – láb koordinációfejlesztés, finommotorika, érzékelés-észlelés, téri tájékozódásfejlesztés

- ❖ Nagyméretű tükör testséma fejlesztésére
- ❖ Fejlesztő játékok részképesség fejlesztésére
- ❖ Szerepjáték eszközei
- ❖ Nyelvi- és kommunikációs nevelést szolgáló eszközök
- ❖ Egyéb hagyományos óvodai játékok

III/2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Óvodánk egész napos nyitva tartása alatt – 6³⁰ – 17⁰⁰ – rugalmas munkabeosztással, főiskolát végzett óvodapedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel. Nevelőmunkájukat segítik a csoportos dajkák.

Óvodapedagógusok

4 fő - főiskolai végzettségű óvodapedagógus, melyből jelenleg

2 fő - szakvizsgával rendelkező fejlesztő és közoktatás vezető óvodapedagógus

1 fő - szakvizsgával rendelkező óvodapedagógus

1 fő - szakvizsgával rendelkező gyógytestnevelő óvodapedagógus

Nevelőmunkát segítő személyek

2 fő - szakirányú végzettségű dajka

Mindkét csoportban egy dajka dolgozik, így közvetlen részese a nevelési folyamatnak. A csoport nevelési elveit, céljait megismerve az óvodapedagógussal együttműködve részt vállal a nevelési feladatok megvalósításában, betartva a kompetencia határokat.

A csoportban dolgozó dajkákat ösztönözzük, támogatjuk a szakképzettség megszerzésére és az ebből adódó segítő szerepük betöltésére.

Kapcsolatot tartanak a szakszolgálatokkal és az ott dolgozó szakemberekkel.

A továbbképzések megszervezésének elveit, konkrét ütemezését óvodánk Továbbképzési Programja és az évenkénti beiskolázási terve tartalmazza.

Programunk sajátos arculatából adódóan az alábbi tartalmú továbbképzéseket támogatjuk

- ❖ Játék, drámajáték
- ❖ Egészséges életmód – mentálhigiéné

- ❖ Kommunikáció
- ❖ Egyéni differenciált bánásmód
- ❖ Személyiségfejlesztés
- ❖ Mozgásfejlesztés
- ❖ Gyógypedagógia
- ❖ Viselkedésrendezés
- ❖ Tehetséggondozás
- ❖ Kooperatív technikák
- ❖ Speciális igényből adódó módszertani képzések

III/3. PEDAGÓGIAI ADATKEZELÉS

Óvodai nevelésünk céljainak eléréséhez nélkülözhetetlen a pedagógiai tevékenység tudatos, célirányos megtervezése.

Tervezéskor számba vesszük feladatainkat, azokat időrendi sorrendbe állítjuk, meghatározzuk a végrehajtás módjait és feltételeit.

A sikeres tervezőmunka követelményei, elvei:

- ❖ Tudatosság
- ❖ Óvodapedagógus személyisége, képzettsége, módszertani kultúrája
- ❖ A nevelőmunkához szükséges óvodai dokumentumok ismerete (PP, SZMSZ, Házirend, intézményi munkaterv, gyermekcsoport fejlesztési tervei, stb.)
- ❖ Az óvoda adottságainak ismerete
- ❖ A szülői háttér ismerete
- ❖ Az általános pszichológiai és pedagógiai alapelvek ismerete
  - Életkori és egyéni sajátosságok, szükségletek
  - Gyermekek fejlettsége
  - Előzetes élményeik, ismereteik, tapasztalataik
  - Nevelési célok
  - Környezetünk sajátosságai
  - Tárgyi feltételek
  - Évszakok körforgása

- Ünnepek, aktualitások, hagyományok
- Komplexitás, koncentráció
- Egyszerűbbtől az összetettebb felé haladás
- Lineáris bővülés, koncentrikus mélyülés

Pedagógiai dokumentációvezetés

Óvodavezető által vezetett dokumentumok:

- ❖ Felvételi előjegyzési napló
- ❖ Óvodai törzskönyv

Az óvodapedagógusok által vezetett dokumentumok:

- ❖ Felvételi és mulasztási napló
- ❖ Óvodai csoportnapló (a törvényi elírásoknak megfelelő tartalommal)
- ❖ Egyéni megfigyelési lapok és Egyéni fejlesztési tervek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésének további dokumentumai:

- ❖ Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok szakvéleményei
- ❖ Egyéni fejlesztési tervek, foglalkozási napló, valamint az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs lap - egyéni fejlődési lap

IV. PEDAGÓGIAI PROGRAM EREDMÉNYESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

A megtervezett célok eléréséhez szükséges a fejlesztő folyamat eredményességének mérése, ellenőrzése, értékelése, a gyermek környezetének, fejlődési jellemzőinek, valamint az óvodapedagógus hatékonyságának nyomon követése.

A nevelőmunkánk ellenőrzésének, mérésének, értékelésének a célja:

- ✓ Óvodánk pedagógiai programjában megfogalmazott célok, alapelvek összevetése a tényleges nevelési gyakorlattal

- ✓ Az elért eredmények, erősségek visszaigazolása, a feltárt hiányosságokra, problémákra megoldási javaslatok keresése
- ✓ Nevelőtestületünk szakmai állapotának, módszertani kultúrájának fejlesztése, az egyének szakmai fejlődésének biztosítása

Programunk eredményességének vizsgálatára elsősorban a nevelőtestület hivatott.

A mérések, ellenőrzések, értékelések területeit, gyakoriságát, módszereit az intézményi éves munkaterv tartalmazza.

Meggyőződésünk, hogy programunk igazi minősítői az óvodás gyermekek. Amennyiben biztosítjuk a nyugodt, szeretetteljes, elfogadó légkört az egésznapos tevékenység során, amennyiben jól érzi magát a gyermek a közösségünkben, amennyiben érvényesítjük az egyéni differenciált bánásmód elvét, az egyéni szükségleteknek megfelelően elősegítjük a fejlődést, akkor elmondhatjuk, hogy óvodánk eleget tett nevelési céljainak.

V. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A SAJÓÖRÖSI HÉTSZÍNVRÉG NAPKÖZİOTTHONOS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAM

ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE:

2020. szeptember 1. – visszavonásig

TERVEZETT FELÜLVIZSGÁLAT IDŐPONTJA: 2025. augusztus 15.

A MÓDOSÍTÁS INDOKAI:

- Jogszabályi változás
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- A nevelőtestület 50 %-ot meghaladó többségi indítványára a felülvizsgálat során felmerült indokok alapján
- Sikeres innováció eredményeinek beépítése

A SAJÓÖRÖSI HÉTSZÍNVRÉG NAPKÖZİOTTHONOS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA:

A PROGRAM MEGTALÁLHATÓ:

- Az óvodavezető irodájában
- Minden csoportban

VI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A SAJÓÖRÖSI HÉTSZÍNVRÁG NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMOT

Szülői Szervezet képviselője

2020. augusztus 25.

Mucza Krisztin Judit

Elfogadta:

Mucza – Krisztin Judit

A nevelőtestület képviselőjében

2020. augusztus 25.

Jóváhagyta:

Maginé G. Csilla

Maginé Gulyás Csilla

Egyetértését nyilvánította:

Szabó Gábor

Szabó Gábor

A fenntartó részéről

2020. augusztus 26.

A legitimációs eljárás alátámasztását igazoló dokumentumok:

1. A nevelőtestület döntéséről készült 69/1 /2020. jegyzőkönyv alapján, elfogadta a Sajóörsi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Programot,
2. A szülői szervezet véleményét bemutató 69/2/2020. iktatószámú jegyzőkönyv
3. A Fenntartói döntés a Sajóörsi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Program jóváhagyásának egyetértéséről 40/2020 (VIII. 27) számú határozata.

Sajóörs, 2020. augusztus 25.

Pandák-Orosz Henrietta

Pandák- Orosz Henrietta

Óvodavezető

IRODALOMJEGYZÉK

- ◆ 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- ◆ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ◆ 363/2012 (XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról
- ◆ Óvodai Integrációs Program – 2007. OM
- ◆ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- ◆ Kudarc nélkül az iskolában – Humán Oktatási Szolgáltató Rt.

VII. MELLÉKLETEK

1. MELLÉKLET

A SAJÓÖRÖSI HÉTSZÍNVRÁG NAPKÖZITTHONOS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FUNKCIONÁLIS ESZKÖZÖK LISTÁJA

ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI	Funkcionális eszközök
JÁTÉK	szerepjáték eszközei, babszobai-konyhai játékok, kellékek, mozgásos-értelmi képességfejlesztő és-szabályjátékok, építőjátékok (fa, fém)- és konstruáló játékok, járművek, állatok, kreszjátékok, logikai játékok stb.
MOZGÁS	labdák, kendők masszírozó henger, bot, babszák, karika, egyensúlyozó eszközök, Ayres terápiás eszközök tappancsok, szőnyegek stb.
KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	képek az anyanyelvhez, emberek- növények-állatok világa, kártya sorozatok, képességfejlesztő játékok, nagyító, feladatlapok, mérleg, Minimatt készlet, természettudományi könyvek, Világunk hangjai, albumok, Logiko, fényképező, földgömb, mérésekhez, kísérletezésekhez szükséges eszközökstb.
MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉG	önkiszolgáláshoz szükséges eszközök, gyermek méretű eszközök kerti munkához, takarításhoz, kések, tálak vágóeszközök, kosarak, ládák ültetéshez, stb.
RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	hulladék anyagok (fa, fém, textil, fonal, bőr) gyapjú, papírok, kartonok, olló, ecset, festékek, gyöngyök, gyurma, gipsz, agyag, ceruzák, filcek, kréták stb.
ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	ritmus és dallamjátszó hangszerek gyermekeknek, felnőtteknek, CD lejátszó, kazetták-CD, kellékek (fejdísz, kendők, szoknyák) stb.
VERSELÉS, MESÉLÉS	könyvek felnőtteknek, gyerekeknek, leporellók, mesepárna, tarisznya, bábparaván, bábok (ujj és kesztyű), dramatizálás kellékei, diavetítő+diafilmek, stb.

2. MELLÉKLET

SZAKMAI ETIKAI KÓDEX

A kódex célja

A kódexben rögzített szakmai közmegegyezésen alapuló szabályok elfogadása, valamint a velük való azonosulás erősítse a pedagógus szakma belső összetartozását, s ez által társadalmi megbecsültségét. Nyújtson igazodási pontokat olyan helyzetekben, melyek nem szabályozhatók pusztán jogi eszközökkel.

I. Az óvodapedagógus személyisége

- ❖ *Az óvodapedagógus alkotó értelmiség*
- ❖ Természetes igénye, életformája az állandó tanulás, a környezet és társadalom életének alakításában való alkotó részvétel.
- ❖ Életvitele és erkölcsössége – saját egyénisége vállalása és megmutatása mellett - szerepéhez méltó.
- ❖ Beszéde mindig kulturált.
- ❖ *Az óvodapedagógus képes hatni személyiségével a gyermekekre.* Rendelkezik a következő személyiségjegyekkel: emberszeretet, lelkiismeretesség, türelem, empátia, különbözőség elfogadása, áldozatkészség, önismeret, önkontroll, felelősségvállalás
- ❖ *Az óvodapedagógus gyermekcsoportjának vezetője.* Mint vezetőre jellemző a döntésképeség, a kreativitás, a határozottság, a rugalmasság, a nyíltság, a tudatosság, a szervezőkészség, az igazságérzet
- ❖ Pályája során harcol az elszürkülés, az üres rutinból végzett munka ellen. Ezért *állandó önképzéssel* gyarapítja tudását. Az önképzés nem helyettesíti a *szervezett továbbképzést*, a munkaközösségben való részvételt
- ❖ Igényli munkája ellenőrzését, értékelését. Elsősorban önmagát ellenőrzi, és saját munkáját értékeli. Valamennyi kritikus nevelési helyzetben legelső jogos kérdése: „Én hol hibáztam?”

II. A nevelőtársakkal való kapcsolat

- ❖ A nevelőtestület együtt hat a gyermekekre. Ők és szüleik az óvodáról, mint a nevelők együtteséről alkotnak véleményt

- ❖ A nevelőtestület tagjai az óvoda által közvetített nevelési elveket érvényesítik munkájuk során, így sokszorozzák meg az egyes óvodapedagógus nevelői hatását
- ❖ A nevelőtársak iránti *emberi és szakmai figyelem* nélkülözhetetlen alapvető etikai követelmény. A munkakapcsolatot együttműködő, érdeklődő, őszinte, tiszteletteljes viszonyulás jellemzi. A nevelőtestület tagjai egymás szakmai észrevételeit nyitottan fogadják, akár elismerők, akár kritikusak. Törekcszenek megosztani egymással szakmai tapasztalataikat, eredményeiket, információikat
- ❖ A nevelőtestület tagjai *tisztelik, megbecsülik* a nem pedagógus munkakörben dolgozókat és munkájukat, ezt közvetítik a gyermekek felé is
- ❖ A nevelőközösség minden tagja jelen van és közreműködik az értekezleteken, a valamennyi gyermekcsoportot érintő óvodai eseményeken. Részt vesz a döntésekben, óvodai szintű feladatokat vállal képességeihez, szakértelméhez mérten, de arányosan
- ❖ A nevelőközösség figyelmesen, gondoskodással fogadja az új munkatársakat – *különös tekintettel a pályakezdőkre* – kezdeményezik, segítik a sikeres beilleszkedést
- ❖ A más nevelési – oktatási szakemberrel való kapcsolatot a *tárgyilagosság, szakmai őszinteség*, kölcsönös bizalom jellemzi. (iskolai pedagógusok, logopédus, pszichológus, fenntartó munkatársai, hitoktatók, szaktanácsadó, szakértő, stb.)
- ❖ A nevelőközösség tagjai *kiállnak egymásért* a szülők és a külvilág előtt mindaddig, amíg a másik szakmai vagy etikai hibája be nem bizonyosodik. *Valamennyien az intézmény és a szakma jó hírének öregbítésére törekcszenek*

A gyermekkel való kapcsolat, nevelésükben érvényesítendő közös elvek

- ❖ Az óvodapedagógus kötelességének tekinti, hogy minden gyermek *személyiségét, emberi méltóságát tiszteletben tartja.*
- ❖ Nevelői magatartása a gyermekek felé melegséget sugárzó, elfogadó
- ❖ Nevelőmunkáját a *nevelőtestület által képviselt elvek, és értékek* alapján végzi, élve a módszertani szabadság lehetőségével
- ❖ Megértő, segítő, támogató magatartást tanúsít a magatartási problémával, beilleszkedési nehézséggel, megismerési funkció zavarral küzdő, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési szükségletű gyermekekkel.

- ❖ A gyermek életterének, körülményeinek alaposabb ismerete nélkül nem alkot véleményt. Probléma esetén tapintatosan, de őszintén tájékoztatja a szülőket. Ha szükséges, keresi és fenntartja a kapcsolatot más szakemberekkel a gyermek érdekében. A gyermekek egymás közötti kapcsolatában is elősegíti a „másság” elfogadását, együttérzésre, segítőkészre, figyelmességre, együttműködésre nevel. Minden tőle telhetőt megtesz a gyermekek személyiségének fejlesztése érdekében
- ❖ Az iskolai élethez szükséges magatartásformák, testi, lelki, szociális képességek alakítását az *óvodai nevelés folyamatában valósítja meg*. Kerüli a tanulás megszervezésének iskolás elemeit. Az óvodai tanulás formáit, időkereteit a gyermekek életkorához, szükségleteihez, fejlettségéhez mérten választja meg. A gyermekről és családi körülményeiről szerzett *információkat titokban tartja*. Információkat csak a gyermek érdekében adhat tovább olyan személynek, aki ezeknek birtokában várhatóan eredményesebben tud majd cselekedni a gyermek érdekében (adatkezelési szabályzat)
- ❖ A gyermekek részére kezdeményezett szolgáltatások szervezésekor az óvodavezető és óvodapedagógusok figyelembe veszik a gyermekek életkorát, szükségleteit, és a szülők igényeit. *Előnyben részesítik azokat a szolgáltatásokat, melyek illeszkednek az óvoda nevelési céljaihoz*

III. Kapcsolat a szülőkkel

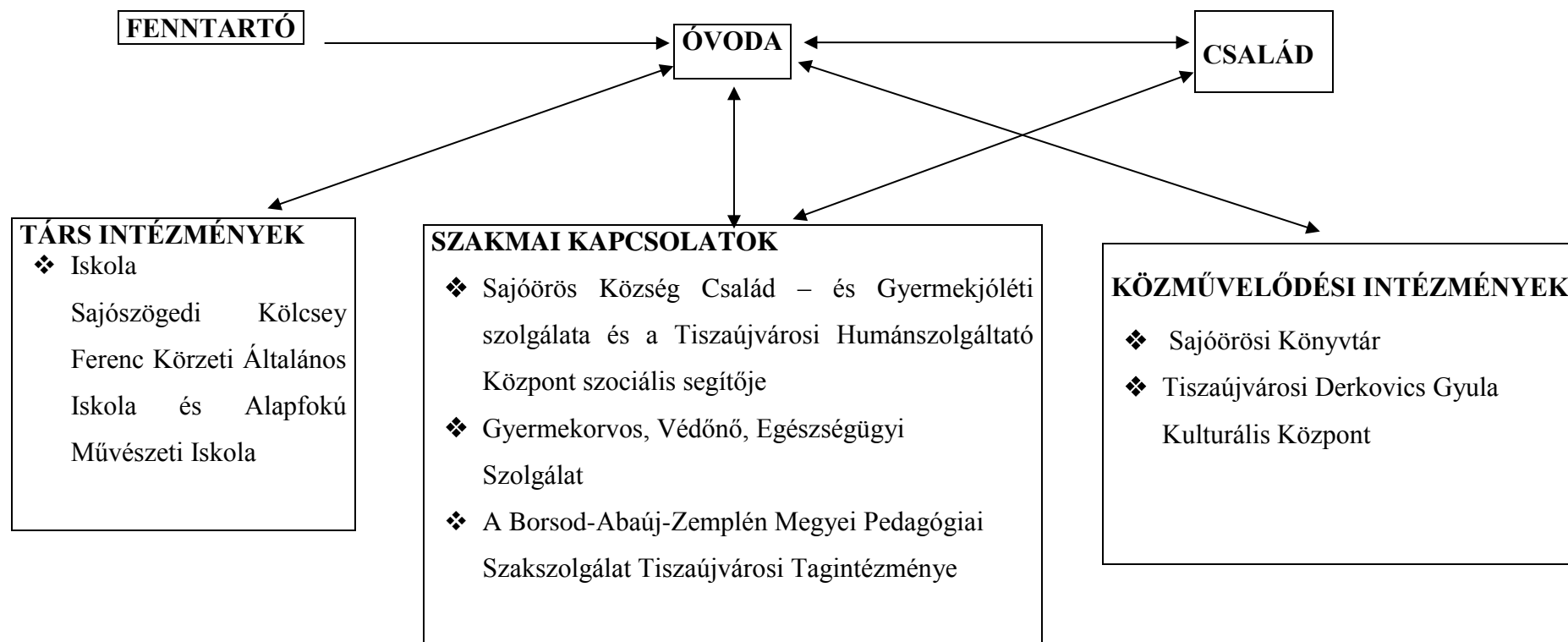
- ❖ Az óvoda tiszteletben tartja és elfogadja a *család elsődleges nevelő hatását*
- ❖ A szülők és óvodapedagógusok *egyenrangú nevelőpartneri kapcsolatban állnak*, kivéve a pedagógiai kompetencia területét, ahol szaktudása alapján az óvodapedagógus vezető szerepe érvényesül
- ❖ A szülőkhöz fűződő kapcsolat alapja a *kölcsönös tisztelet és megbecsülés*
- ❖ Az óvodapedagógus a szülői értekezleteken *nem nyilvánít véleményt az egyes gyermekekről*. Ezeket, az alkalmakat használja fel, hogy minél szélesebb körű tájékoztatást nyújtson az óvoda életéről, az egész csoportot és a közös feladatokat érintő kérdésekről
- ❖ Az óvodába lépés pillanatától *folyamatos*, teljes körű, reális szakmailag megalapozott *tájékoztatást nyújt* a szülőknek gyermekük fejlődéséről. Az óvodai

nevelés kezdetén megismerteti a szülőket azokkal a fejlődési mutatókkal, melyek alkalmassá teszik a gyermeket az iskolai élet megkezdésére. Segítséget nyújt a gyermek számára legmegfelelőbb iskola megválasztásában

- ❖ Az óvoda, nevelési programjának elkészítésekor, módosításakor figyelembe veszi a szülők igényeit, azokat a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődését szem előtt tartva valósítja meg
- ❖ Az óvodapedagógus a különféle célú pénzgyűjtések iránti igényeknek ellenáll
- ❖ A szülők munkáját saját céljaira nem veszi igénybe.

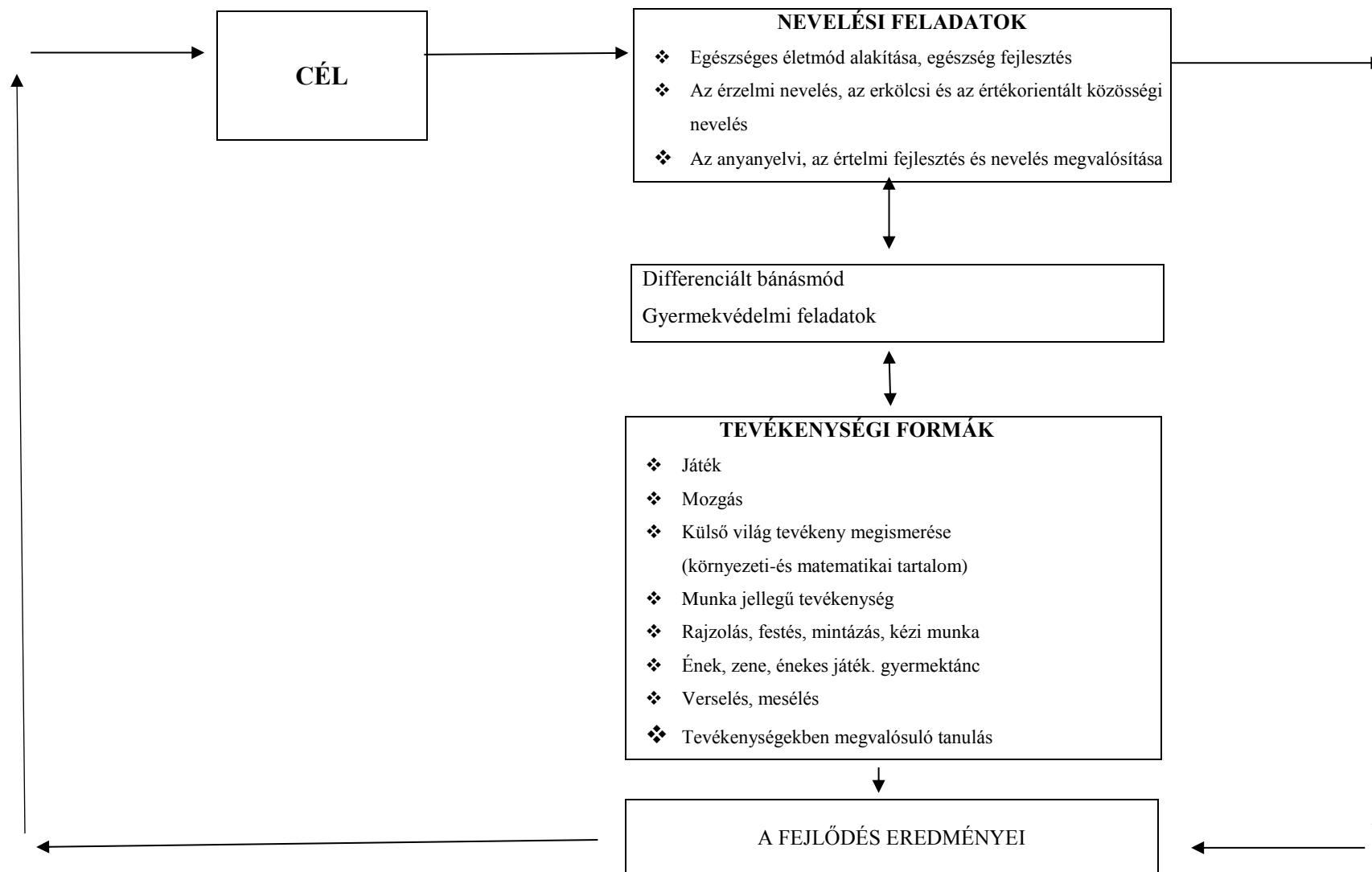
ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

(2. táblázat)

ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE

(1. táblázat)

3. MELLÉKLET

BIZTONSÁGOS ÓVODAI PROGRAM

Célunk a gyermekek védelme, óvása érdekében a balesetmentes feltételek megteremtésén túl, olyan ismeretek, az élet és a környezet védelmét szolgáló magatartási formák elsajátítása, amelyek hozzájárulnak a gyermekek egészségének védelméhez és az őket körülvevő külső világ tevékeny megismeréséhez, a biztonságos életvitel szokásainak alakításához.

Az óvodavezető feladatai

1. A nevelőmunkához szükséges egészséges és biztonságos feltételek megteremtése

1.1. Személyi feltételek

A szükséges személyi ellátottság mindenkor biztosítása (munkaköri leírások, munkaszervezés).

1.2. Tárgyi feltételek

Épület, épülettartozékok, berendezési tárgyak, eszközök, felszerelések, biztonsági előírásoknak megfelelő biztosítása, meglétük és állapotuk folyamatos ellenőrzése.

2. A spontán és tervezett ellenőrzések során (napi és csoport ellenőrzések, dokumentáció-vezetés) kiemelt figyelem fordítása a „Biztonságos óvoda” szabályzatában rögzített elvárások megtartására.

3. Intézkedések kezdeményezése a veszélyforrások megszüntetése érdekében

Technikai személyzet feladatai

1. A környezet higiéniájának biztosítása (rend, tisztaság, biztonságos környezet)
2. Az óvoda környezetének, tárgyi eszközeinek állag ellenőrzése
3. Veszélyforrások megszüntetése, szükség esetén jelzése
4. Eszközök előkészítésében való részvétel
5. Egyes tevékenységekkel kapcsolatos szokások, szabályok elsajátításához segítségnyújtás

6. Felkínált gyermeki tevékenységekhez aktív jelenlétével segítségnyújtás óvodapedagógusi igény szerint (kerti munkák, kirándulások, óvodán kívüli tevékenységek, agyagozás, stb.)

Az óvodapedagógus feladatai

1. A tevékenységek biztonságos megszervezéséhez szükséges feltételek biztosítása
  - a. balesetmentes eszközök
  - b. megfelelő hely és idő
2. A feltételek meglétének folyamatos ellenőrzése
3. Intézkedések kezdeményezése a baleseti források megszüntetése érdekében
4. A tevékenységekkel kapcsolatos szokás-szabályok megtervezése
5. A feladatok és együttműködési formák megbeszélése a technikai személyzettel
6. Szokás-szabályok elsajátíttatása
7. Balesetvédelmi oktatás megtartása és dokumentálása.
8. A gyermekek tevékenységeinek folyamatos megfigyelése, ellenőrzése, értékelése
9. Az értékelésből adódó további feladatok meghatározása

A GYERMEKI TEVÉKENYSÉGEKHEZ KAPCSOLÓDÓ VESZÉLYFORRÁSOK ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ ISMERETEK TARTALMA A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ HELYES MAGATARTÁSI FORMÁK

Gyermeki tevékenységek	Veszélyforrások	Elsajátítandó ismeret tartalma	Meggyőződés az ismeretek elsajátításáról, módszerek, dokumentálás
1. Egészséges életmód alakítása Táplálkozás	Szűrő, vágó eszközök törött, csorba edény Ételek hőfoka	Evőeszközök helyes használata. Edényekkel való megfelelő bánásmód. Kultúrált étkezés szokásrendje	Megfigyelések Mérés Dokumentálása a csoportnaplóban és az egyéni megfigyelési lapokon
Mozgás a teremben és a tornaszobában	Összeütközések Eszközök használata	Eszközhasználat szabályai.	Megfigyelések Mérés Dokumentálása a

	Bútorok, éles sarkok, székek feldőlése Burkolatok	Mozgásos tevékenység alatti viselkedési szokások, szabályok.	csoportnaplóban és az egyéni megfigyelési lapokon
Mozgás a szabadban	Lépcsőhasználat Eszközök használata Kerítés, kapu Időjárás, hőmérséklet Vizes burkolatok Nedves eszközök Udvari eszközök használata	Az épületből történő kijutás és az udvari közlekedés szabályai. Udvari eszközök használatának szabályai, módja, formái.	Megfigyelések Mérés Dokumentálása a csoportnaplóban és az egyéni megfigyelési lapokon
2. Játék	Szerepjáték kellékek (sál, zsinórok, nyaklánc, kutyapóráz stb.) Apró játékeszközök Játékterület átrendezése barkácsolás, rajzolás, festés, egyéb vizuális tevékenységek eszközei (olló, tű, kalapács, ár, fűrész, hurka- pálca, papír széle stb.) Különleges technikák anyagai (hőforrás stb.) Elektromos berendezések (aszalógép, gyümölcs, centrifuga, teafőző stb.)	A játékeszközök használatának szabályai. A játékok közötti viselkedés szabályai. Speciális területek külön szabályai. Eszközök használatának helye, szabályai. Megfelelő létszámban történő részvétel elfogadása (különleges technikák esetében). Helyes és célszerű eszközhasználat.	Megfigyelések Mérés Dokumentálása a csoportnaplóban és az egyéni megfigyelési lapokon
3. Munka jellegű tevékenység	A munka eszközei	Eszközhasználat elsajátítása, szabályok megtanulása.	Megfigyelések Mérés Dokumentálása a

			csoporthaplóban és az egyéni megfigyelési lapokon
4. Tanulás	Tűz keletkezett az óvoda területén Tűzvédelemmel kapcsolatos tudnivalók Az alkohol, a cigaretta, a gyógyszerek és a drogok	Mit teszünk, ha meghalljuk a tűzriadó hangját? Tűzvédelmi gyakorlat évente Külső világ tevékeny megismerésére nevelésben az egészség, betegség téma feldolgozásnál	Megfigyelések Mérés Dokumentálása a csoporthaplóban és az egyéni megfigyelési lapokon
5. Óvodán kívül szervezett tevékenységek Séta	Gyalogos közlekedés Kutyák Nem karbantartott járda	Gyalogos közlekedés szabályainak betartása. Figyelem a lehetséges veszélyforrásokra.	Megfigyelések Mérés Dokumentálása a csoporthaplóban és az egyéni megfigyelési lapokon
Kirándulás	Az előzőeken kívül: elveszés, eltévedés	Mit tegyek, ha elvesztem? Ismeretek váratlan helyzetekre.	Megfigyelések Mérés Dokumentálása a csoporthaplóban és az egyéni megfigyelési lapokon

4. MELLÉKLET

SAJÓÖRÖSI HÉTSZÍNVRÁG NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMJA

Célunk a gyermek folyamatos megfigyelésével a tehetségre utaló jelek felismerésével, az erős oldalak támogatásával és a gyengeségek fejlesztésével a gyermekek kiemelkedő képességeinek, kulcskompetenciáinak erősítése, változatos, gazdag tevékenységi rendszer keretében.

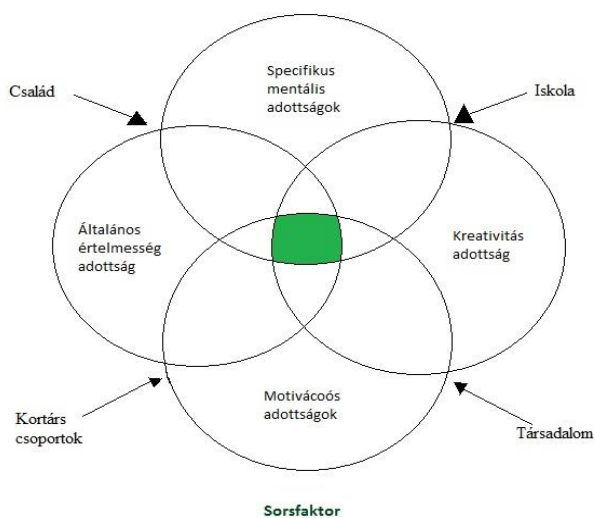
A tehetség meghatározása:

A tehetség az átlagostól eltérő, egy vagy több területen kiemelkedő képesség, amely a veleszületett adottságokra épül és hosszas gyakorlás és céltudatos fejlesztés hatására, bontakozik ki.

Az óvodáskort a tehetséggondozás szempontjából alapozó szakasznak tekintjük. Nem beszélhetünk tehetségekről, csak tehetségre utaló jegyekről, tulajdonságokról, kivételes képességekről. Ebben az életszakaszban az érzelmi alapok lerakása és a lehetőségek biztosítása a feladatunk.

Tehetség modell:

Nevelő közösségünk a Czeizel féle 2*4+1 faktoros modellel tud azonosulni, mert az egyéni személyiség jegyek mellett a társas környezeti faktorok is megjelennek, amelyek jelentősen befolyásolja gyermekeink képességfejlődését.

I. Helyzetelemzés

Sajóörös Község Tiszaújváros vonzáskörébe található. A lakosság létszámnövekedését, a városból való egyre nagyobb arányú kiköltözés indokolja.

Ezek a tényezők nagymértékben befolyásolják az itt élő emberek életvitelét, értékrendjét, igényeit és közvetve óvodánk arculatának kialakításában is jelentős szerepük van.

Sajóörösön óvoda először 1990-ben létesült, a régi iskola épületének átalakításával. Az akkori igényeknek megfelelően: az óvoda egy csoporttal, két óvónővel működött, s fő feladatán kívül a község szociális étkeztetését is ellátta.

Az időközben, a megváltozott körülmények (a gyermeklétszám növekedése, az épület további átalakításának célszerűtlensége) egy új óvoda létesítésének igényét fogalmazták meg, melynek megvalósítására 1998 szeptemberében került sor.

Az óvoda épületében, esztétikusan berendezett csoportszobák, tornaszoba, könyvtár, egyéni foglalkoztató várja a gyermekeket.

Tárgyi feltételeink, játékeszközeink gazdagsága lehetővé teszi az ide járó gyermekek játék és mozgás útján történő sokoldalú személyiségfejlesztését, melyek, segíti az átlagtól eltérő, kiemelkedő, valamint az alulteljesítő gyermekekben bujkáló képességek felszínre hozatalát.

Törekszünk a tárgyi felszereltségünk és eszközeink bővítésére, a gyermekek érdeklődési körének, kiemelkedő intellektuális igényeinek megfelelően, valamint a gazdagító programok ismeretében. (pályázatok, beszerzések).

Óvodapedagógusaink inkluzív szemléletmóddal rendelkeznek, természetesnek tekintik az eltérő, és speciális képességekkel rendelkező gyermekek fejlesztést, támogatását.

Testületünk tagjai folyamatosan bővítik ismereteiket annak érdekében, hogy az elvárásoknak megfeleljenek. Intézményi továbbképzés keretein belül adják át ismereteiket, tapasztalatikat egymásnak és az óvodába lépő új kollegáknak.

Folyamatosan keresik azokat a továbbképzéseket, amelyek az elméleti alapokon túl a jó gyakorlat megismerésére és megvalósítására nyújtanak segítséget.

A tehetséggondozás alap feltétele a tehetséges gyermek jellemzőinek és igényeinek megismerése.

II/1. A tehetséggondozás feladatai

1.1 Általános és speciális képességek fejlesztése

- intellektuális képességek (logikus gondolkodás, értelmi képességek)
- művészeti képességek (zene, rajz, kézimunka)
- pszichomotoros képességek (mozgás)
- szociális képességek
- azonosítás
- erős és gyenge oldal fejlesztése
- sokféle lehetőség biztosítása
- élményszerző programok szervezése
- Elfogadó, biztonságos légkör megteremtése

1.2 A tehetségre utaló jelek

A tehetséges gyerek másképp játszik, mást csinál, mint társai:

- kíváncsi, érdeklődő
- logikusan gondolkodik, ok-okozati viszonyokat jól használ
- élénk a képzelete
- kérdései szokatlanok, szókincse gazdag
- kreatív, színes a fantáziája
- ismeretlen helyzetben feltalálja magát
- eredeti gondolatai, észrevételei vannak
- elmélyülten tevékenykedik (szabadidő, kezdeményezett tevékenységek)
- emlékezete jó
- kritikus másokkal és önmagával szemben is
- ismeretei valamely területen kiemelkedő
- általában kicsi alvásigényű

III. Azonosítás

A kerületileg elfogadott tehetségűző-beválogató program szerint történik.

Az azonosítás az óvodai fejlődési lapokon rögzített megfigyelések, különböző tulajdonságlisták (általános, speciális) és komplex helyzetek alapján kiszűrt gyermekek, illetve a szülői vélemények, valamint az óvodában alkalmazott egyéb mérések felhasználásával történik.

III/1. Tehetségazonosítás módszerei, eszközei

Korcsoport/ Életkor	Tehetség terület	Módszer	Eszköz	Mérést végző	Dokumentum
Második év második félévtől óvodáskor végéig, minimum félévenként	általános és speciális képességek	megfigyelés tulajdonság lista alapján, vagy megfigyelés komplex helyzetekben, vagy gazdagító tevékenysé- gekben	Tulajdonság listák komplex helyzetek gazdagító tevékenységek	óvodapedagógus óvodavezető, dajka	fejlődést nyomon követő dokumentum
		szülők meg- kérdezése gyermekük erős és gyenge oldaláról	kérdőív, vagy interjúkérdés	óvodapedagógus	szülők írásos vagy szóbeli jellemezése a gyermekről
Harmadik óvodai év		célzott beszélgetés a gyerekekkel Miben tartja magát leg- ügyesebbnek?		óvodapedagógus	óvodapedagógus feljegyzése

III/1. 2 Tehetségazonosítás folyamata

Időpont	Feladat	Folyamatirányító	Közreműködő szakemberek/kollégák
Szülői értekezlet	Szülők tájékoztatása az intézményi tehetséggondozó programról, a szűrésekről, beleegyező nyilatkozatok kérése	óvodavezető	óvodapedagógusok
Második év második felétől óvodáskor végéig	Általános és speciális kimagasló képességek rögzítése a tulajdonságlista, és megfigyelések alapján	a csoport óvodapedagógusai	óvodavezető, dajka, szülők
Második és/vagy harmadik óvodai év	Szülők megkérdezése gyermekük erős és gyenge oldaláról.	a csoport óvodapedagógusai	szülők
Harmadik óvodai év	Célzott beszélgetés a gyerekekkel	a csoport óvodapedagógusai	
Az óvodáskor összes éve alatt	erősségekre építő képesség- és személyiségfejlesztés az óvodai élet változatos tevékenységtárházával, az óvoda speciális tehetség programjaival	óvodavezető	dajka, szülők
	Szülők tájékoztatása a gyermekek kiemelkedő képességeiről	a csoport óvodapedagógusai	pszichológus
	Konzultáció: egyéni fejlesztési programok megtervezése, otthoni gazdagító lehetőségek	a csoport óvodapedagógusai	dajka, szülők
Harmadik, negyedik óvodai év	A kiemelkedő speciális képességet mutató gyermekek esetében programszerű egyéni fejlesztés, óvodán kívüli lehetőségek keresése, pl. rajzpályázat, sportverseny, stb.	a csoport óvodapedagógusai	
Utolsó óvodai év vége	Az óvodai tehetségsszűrésekről, és fejlesztésekről készült adatbázis (tehetségútlevel) átadása a tanítóknak	nagycsoportos óvodapedagógusok	tanítók

IV. Tehetség gondozási rendszerünk kialakítása

IV/1. A tehetség gondozás szervezeti keretei:

- csoporton belül – integráltan történik
- csoporton kívül – tehetségműhelyekben történik

IV/2. A tevékenység módszerei:

- gazdagítás csoporton belüli és kívüli élmények adásával
- gazdagítás, dúsítás csoportban folyamatos lehetőség mélység, tartalom, tempó feldolgozási képesség)
- gazdagítás mikrocsoportban

IV/3. Csoporton belüli tehetség gondozás

Az óvodai nevelési rendszerünk a gyermekek legfontosabb tevékenységére, a játékra és a mozgásra épül. A gyermekek napirendjében a legtöbb időt e két tevékenységi forma tölti ki. Ezen tevékenységek által élményeik újraélednek és fejlődnek érzelmi életük, kreativitásuk, társas kapcsolatuk és az egész személyiségük. Az óvodapedagógusok által szervezett tevékenységek megvalósítása közül a játékból indított, játékba ágyazott formákat tartjuk a legeredményesebbnek. Változatos tevékenységi formák biztosításával, problémaszituációk felvetésével, a gazdag fejlesztő eszközök megválasztásával, felkínálásával érjük el az egyéni képességek szerinti differenciálást, fejlesztést. A csoportszobákban kialakítandó „Okosodó sarok” folyamatos lehetőséget biztosít az a gyermekek érdeklődési körének, tudásvágyának, kíváncsiságának megfelelő játékeszközök kiválasztására, melyet az óvodapedagógusok a gyermekcsoport aktuális érdeklődési körének megfelelően bővíti. Pl. nagyító, földgömb, mikroszkóp, ismeretterjesztő albumok, könyvek, térképek. Minden olyan játékeszköz használatát lehetővé tesszük, amely a gyermekek képességkibontakoztatását lehetővé teszi, illetve elősegítik a csoporton belüli gazdagító programok színesebbé tételét, megvalósítását.

Az évszakok köré épített komplex tervezési metodikánk, tág lehetőséget biztosít egy –egy témában való elmélyülésre, amely a felzárkóztatástól a tehetség gondozásig minden gyermek számára egyéni képességeihez igazodva lehetőséget teremt a képességei maximális kibontakoztatására.

IV./ 4. 4. Szülőklub működtetésének célja:

- logikai táblás játékok megismertetése és az együtt játszás élményének átélése
- A szemléletformálás a szabadidő hasznos eltöltésére

IV./5. Kapcsolattartás

V/1. Szülőkkel való kapcsolattartás:

- Szülők tájékoztatása a tehetséggondozói programunkról
- Szülők bevonása a tehetséggondozásba
- Szülői kérdőív
- Szülők bejegyző nyilatkozata
- Közös programok a szülőkkel
- Óvodán kívüli programok ajánlása
- Szülői klub működtetése
- Iskolaválasztás segítése

VI. Dokumentációvezetés

- Csoportnaplóban
- Egyéni fejlesztési lapon rögzítés a komplex tervezéshez kapcsolódóan
- A megfigyelések, mérések, tapasztalatait rögzítése félévente az egyéni fejlesztési lapon
- A tevékenységi tervekhez kapcsolódó gazdagító programok tervezése

VII. Személyi feltételek

VII/1. A tehetséggondozó óvodapedagógus jellemzői:

- nyitott, elfogadó attitűd jellemzi
- kreatív
- jó motiváló képességű
- jó szervező
- empatikus, önkritikus
- rugalmas, alkalmazkodó, toleráns
- széles érdeklődési körű

Minden óvodapedagógus egyben mentor is!

VII/2. Óvodapedagógus feladatai:

- elfogadó, a személyiség fejlődést segítő légkör kialakítása és fenntartása
- folyamatosan végzett megfigyelések, mérések végzése
- tehetségazonosítás az óvodában elfogadott szűrőprogram alapján
- tehetséggondozás, erős és gyenge oldalak fejlesztésére, gazdagítása
- változatos tevékenységek biztosítása
- élményszerző programok biztosítása
- komplex tervezés tehetséggondozás, gazdagítás megvalósításával
- differenciálás lehetőségeinek kihasználása (mennyiség, módszer, tartalom, szervezeti keretek, nyitott kérdések, tanulási forma, segítségnyújtás, együttműködés, irányítás, értékelés)
- pedagógiai dokumentáció vezetése
- fejlődés nyomon követése
- kapcsolattartás szülőkkel
- továbbképzés, önképzés tehetséggondozás témakörben
- jó gyakorlat átadása

Sajóörös, 2020. augusztus 24.

Pandák- Orosz Henrietta
óvodavezető

1. sz. melléklet

A gyermek fejlődésének nyomon követéséhez alkalmazott megfigyelési szempontsor kiegészítése

A gyermekek fejlődésének megfigyelését minden óvodában saját kidolgozott dokumentum alapján végzik. A képességterületekhez kapcsolódó részletes szempontsor tartalmaz a tehetség gondozással összefüggő néhány kérdést is, pl. kognitív képességek, de nem ad átfogó képet a tehetségről.

Ezért javasoljuk, hogy a fejlődés nyomon követésének dokumentuma kerüljön kiegészítésre egy különálló fejezettel, ahol a gyermek tehetségének kibontakozása, alakulása kerül rögzítésre. A tehetség alapösszetevőinek (általános és speciális kiemelkedő adottság, kreativitás, motiváció) már kora gyermekkortól történő megfigyelése lehet a biztosítéka annak, hogy minél több gyermek tehetsége felszínre kerül.

Útmutató a szempontsor alkalmazásához:

A feljegyzéseket *minden gyermek* tekintetében vezessük: a tehetségesnek vélt gyermeknél a tehetség fejlődését, valamint a többi gyermeknek keressük meg a kiemelkedő képességét.

Kiscsoportban kezdjük el a tudatos megfigyelést, lehet, hogy ekkor még nem minden szempontra tudunk majd választ adni, mert vagy nem mutatkozik meg, vagy nem elég fejlett az adottság pl. kreativitás.

Középső csoport második félévétől már valószínűbb, hogy minden gyermeknek meghatározható az erős és gyenge oldala, egy-egy kiemelkedő képessége és talán egyre többen mutatkoznak majd tehetségesnek is. Tehát, minden gyermeknek meg kell találnunk azt, amiben ő jó, amiben sikeres, a kiemelkedő képességét. Ez bármelyik kompetencia területhez kapcsolódhat (nem csak kognitív képességek!), lehet, pl. ügyes a rendrakásban, a legtöbb barátja van, a legszebben mond verset, stb.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a tehetség természetéből valamint a fejlődés sajátosságából adódóan a már megmutatkozó területek változhatnak, pl., érdeklődési terület, erős oldal, gyenge oldal, stb.

A megfigyeléseket legalább félévente, amennyiben szükséges folyamatosan, szöveges formában ajánlott rögzíteni.

TEHETSÉGGONDOZÁS

Gyermek neve:

Megfigyelések szempontok:

Erős oldal (miben a legügyesebb):

Gyenge oldal:

Melyik terület, téma vagy tevékenység iránt érdeklődik leginkább:

Kreativitás - mennyire és miben jellemző rá:

Motiváltság: - mennyire kíváncsi, érdeklődő, aktív, lelkes, elmélyült:

Feljegyzés dátuma:

Aláírás:

2. sz. melléklet

Általános tulajdonságlista

Az általános területekre vonatkozó *tulajdonságlista* azokat a tulajdonságokat tartalmazza, amelyek gyakran megfigyelhetők a tehetséges gyermekek viselkedésében.

A tehetség felismerése bármikor és bármilyen helyzetben megvalósulhat a napi óvodai tevékenység közben. A tulajdonságlista alkalmazása abban segít, hogy ráirányítja a figyelmet azokra a viselkedésekre, jegyekre, amelyek jellemzői lehetnek egy tehetségígéretes gyermeknek, vagy felkeltik a gyanút egy-egy gyermek esetén.

Főként abban a helyzetben lehet nagy segítség a szempontsor, ha egy magatartási probléma elfedi a különleges képességet. Tehát rugalmasan kezelve, a szempontok áttekintésével, nagyobb biztonsággal vesszük észre a tehetségígéretet.

Figyelembe kell venni, hogy sokszor a bosszantó, ellenmondásos tulajdonságok is tehetségígéretet rejtnek. Attól függően, hogy a környezet hogyan értékeli a jellemzőket, a megítélés lehet teljesen ellentétes is:

pl. szeretné tudni hogyan működnek a dolgok ⇔ mindent szétszed.

A tehetség feltárásának leggyorsabb módszere a tulajdonságlista kitöltése, amelyhez a gyermekek alapos ismerete szükséges.

Az objektív eredmény érdekében a gyermekekkel foglalkozó felnőttek közül több véleményét vessük össze.

Útmutató az alkalmazáshoz:

A tulajdonságok mellé rajzoljátok annak a gyermeknek/gyermekeknek a jelét, akire/akikre leginkább jellemzőek. Minél több állításnál érezzük úgy, hogy ráillik egy kisgyermekre, annál valószínűbb, hogy tehetséges.

Ha a tulajdonságok közül 3-4 –el rendelkezik egy gyermek, már az is jelzésértékű lehet, különös tekintettel, ha hátrányos helyzetű gyermekeket vizsgálunk. Értelemszerűen, akire a legtöbb állítás igaz, őt tekinthetjük a csoportban, az adott időszakban, a leginkább tehetséget mutató gyermeknek.

A Tulajdonságlista alkalmazható bármely életkorban, ezért már kis és középső csoportban is javasoljuk (évente egyszer), mert a tehetségre utaló jelek megmutatkozhatnak már ebben az életkorban is. A tehetségjellemzők azonosítása folyamatosan is végezhető

Javasoljuk, hogy középső csoport második félévétől, félévenként a tulajdonságlista segítségével, minden gyermeket számba véve történjen meg a tehetségazonosítás.

A dokumentum kerüljön megőrzésre a csoportdokumentáció között.

Tulajdonságlista

Alkalmazás időpontja:

Kitöltötte:

Tulajdonságok	Akire/akikre a leginkább jellemző (gyermek jele, neve)
szeretné tudni, hogyan működnek a dolgok	
kérdései szokatlanok	
élénk a képzelete	
összefüggéseket talál ott is, ahol más nem	
ha valamit a fejébe vesz, azt meg is teszi	
kitartóan megragad az őt érdeklő feladatoknál	
kíváncsi, érdeklődő	
kritikus önmagával és másokkal	
óvodai tevékenységekben aktív	
szabadidejében (amikor nem foglalkoztatják) aktívan foglalja el magát	
fontos számára, hogy jól teljesítsen (maximalizmus)	
sok energiája van (mozgékony, kevés az alvási igénye)	
szeret új dolgokat megtanulni	
önállóan alkot véleményt	
jó az emlékezete	
ismeretei valamely területen kiemelkedőek (divergens gondolkodás)	
ismeretei sok területről származnak (konvergens gondolkodás)	
szókincse gazdag	

jó tervező és szervező	
gyorsan észrevesz dolgokat	
térben jól tájékozódik	
jól tesz különbséget dolgok között	
jól hasonlít össze dolgokat	
elvont fogalmakat használ	
logikusan gondolkodik	
megérti problémák, helyzetek lényegét	
kreatív (gondolatai és/vagy alkotásai)	
jó a humorérzéke	
ismeretlen helyzetben feltalálja magát	
érdeklődik a betűk iránt, esetleg már magától meg tanult olvasni	
foglalkoztatja az élet, halál kérdése	

2/1. számú melléklet

Speciális tulajdonság lista képzőművész-vizuális tehetségre utaló jegyek azonosításához

Az *óvodáskor* rajzai megdöbbentően kifejezők és kreatívak. A gyerekek nem a valóságot ábrázolják, képzeletük alakítja rajzaikat, játszanak a színekkel, formákkal.

A vizuális területen tehetséges gyerekek ugyanazokon a rajzfejlődési fázisokon mennek végig, amelyeken átlagos társaik, legfeljebb hamarabb kezdenek rajzolni, és gyorsabban fejlődnek ezen a téren. Rajzaik hamar eléri a realisztikus szintet. Nagyon sok részletet rajzolnak, három-négy éves korban már képesek a perspektívát is ábrázolni.

(Forrás: Gyarmathy: A képzőművész tehetségek OFI 2009.)

Útmutató az alkalmazáshoz:

A speciális tulajdonságlista alkalmazása javasolt,

- amennyiben felmerül annak a gyanúja, hogy egy gyermek vizuális területen tehetségígéretet mutat és szeretnénk megerősíteni ezt a feltevésünket,
- ha művészeti-vizuális területen működő tehetséggondozó műhelybe keresünk e területen kiemelkedő képességgel rendelkező gyermekeket.

A tulajdonságok mellé rajzoljátok annak a gyermeknek/gyermeknek a jelét, akire/akikre leginkább jellemzőek. Minél több állításnál érezzük úgy, hogy ráillik egy kisgyermekre, annál valószínűbb, hogy tehetséges.

Ha a tulajdonságok közül 3-4 –el rendelkezik egy gyermek, már az is jelzésértékű lehet, különös tekintettel, ha hátrányos helyzetű gyermekeket vizsgálunk.

Középső csoport második félévétől, félévenként a speciális tulajdonságlista segítségével, minden gyermeket számba véve történjen meg a tehetségazonosítás. A speciális tulajdonságlista alkalmazását előzze meg az általános tulajdonságlista használata (a kettő együtt ad egy teljes képet).

A dokumentum kerüljön megőrzésre a csoportdokumentáció között.

A beazonosított, kiemelkedő képességekből meghatározott erős és gyenge oldal fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján valósul meg.

A **képzőművészeti tehetség** a következő jegyek alapján azonosítható be:

Kitöltés időpontja:

Kitöltötte:

Tulajdonságok	Akire/akikre a leginkább jellemző (gyermek jele, neve)
sok időt tölt rajzolással	
korán, akár már 2 éves korában felismerhető alakot rajzolt	
munkájában újszerű elem is megmutatkozik	
kreatív az eszközök, technikák alkalmazásában	
vizuális feladatokban kiváló	
szereti magát rajzban kifejezni	
képekben gondolkodik	
változásokat jól észreveszi a képen	
kiváló a vizuális emlékezete	
sok részletet ábrázol	
rajza realiztikus	
ügyesen másol	
jó a vizuális memóriája	
színek használata	

2/2. számú melléklet

Speciális tulajdonságlista zenei tehetségekre jellemző tulajdonságok

A muzikalitás a legkorábban megjelenő tehetségfajta. A zenei tehetségek gyakran előbb tanulnak meg énekelni, mint beszélni.

Zenei képességekkel valamilyen szinten minden gyerek rendelkezik, a különbségek azonban hatalmasak lehetnek. A zenére való fogékonyság szintén mindannyiunkra jellemző, de csak kevesekre oly mértékben, amilyen mértékben a zenei tehetségekre hatnak a hangok már egészen kicsi koruktól kezdve.

A zenei tehetség legelső jele a gyerekeknél a zene iránti nagy érdeklődés és az érzékenység a hangokra. Nem feltétlenül csak a zenei hangok fontosak számukra, bármiféle zaj, zörej is mélyebben hat rájuk.

A zenei érzék szenzitív periódusa kilencéves kor körül zárul, tehát eddig az életkorig kell a gyerek zenei képességét megalapozni. **Így a korai zenei nevelés számít inkább a tehetség előfeltételének, s nem a gyerek tehetségének korai megnyilatkozása.** A zenei tehetségek szülei gyakran maguk is zenészek.

Útmutató az alkalmazáshoz:

A tulajdonságok mellé rajzoljátok annak a gyermeknek/gyermeknek a jelét, akire/akikre leginkább jellemzőek. Minél több állításnál érezzük úgy, hogy ráillik egy kisgyermekre, annál valószínűbb, hogy tehetséges.

Ha a tulajdonságok közül 3-4 –el rendelkezik egy gyermek, már az is jelzésértékű lehet, különös tekintettel, ha hátrányos helyzetű gyermekeket vizsgálunk.

A Tulajdonságlista alkalmazható bármely életkorban. A tehetségjellemzők azonosítása folyamatosan is végezhető.

Középső csoport második félévétől, félévenként a tulajdonságlista segítségével, minden gyermeket számba véve történjen meg a tehetségazonosítás.

A dokumentum kerüljön megőrzésre a csoportdokumentáció között.

A beazonosított kiemelkedő képességekből meghatározott erős és gyenge oldal fejlesztésére készül az egyéni fejlesztési terv.

Tulajdonságlista

Alkalmazás időpontja:

Kitöltötte:

A **zenei tehetségek** a következők jegyek alapján azonosítható be:

Tulajdonságok	Akire/akikre a leginkább jellemző (gyermek jele, neve)
jó hallása van, könnyen azonosít hangokat, akkordokat	
különösen érzékeny a hangokra	
szeret zenét hallgatni	
korán, akár már két éves kora előtt tud dallamokat énekelni	
jó ritmusérzéke van	
saját dallamot talál ki	
a hangerősséget hatásosan tudja változtatni (érzi a zene érzelmi hatását)	
könnyen átalakít egy dallamot, variációkat talál ki	
könnyen emlékszik a dallamokra	
kitartóan és nagy koncentrációval foglalkozik a zenével	
családjában van zenész, vagy zenerajongó	
már kétéves kora előtt tud dallamokat énekelni.	

2/3. számú melléklet

Speciális tulajdonságlista matematikai tehetségekre jellemző tulajdonságok

A matematikai tehetség igen korai életkorban megmutatkozik. A számoló tehetségek és csodagyerekek főképpen kiemelkedően hosszú távú emlékezetükkel tűnnek ki.

A kiváló matematikai gondolkodású gyerekek már korán nagy érdeklődést mutatnak a számok iránt. Gyakran érzelmileg fordulnak a számok felé, némelyeket megszemélyesítenek, lehetnek kedvenc számaik, és olyanok, amelyeket csúnyának tartanak. Szeretik a számjátékokat, élvezettel számolnak, keresnek és találnak összefüggéseket. Szeretik a kirakójátékokat, a téri rejtvényeket, mintákat. Játékaikat rendszerezik, szortíroznak, osztályba sorolnak sok mindent. A *zene* gyakran erősen kapcsolódik a matematikai tehetséghez. A számolásban kiváló gyerekekből azonban nem feltétlenül lesz matematikus tehetség.

Útmutató az alkalmazáshoz:

A tulajdonságok mellé rajzoljátok annak a gyermeknek/gyermeknek a jelét, akire/akikre leginkább jellemzőek. Minél több állításnál érezzük úgy, hogy ráillik egy kisgyermekre, annál valószínűbb, hogy tehetséges.

Ha a tulajdonságok közül 3-4 –el rendelkezik egy gyermek, már az is jelzésértékű lehet, különös tekintettel, ha hátrányos helyzetű gyermekeket vizsgálunk.

A Tulajdonságlista alkalmazható bármely életkorban. A tehetségjellemzők azonosítása folyamatosan is végezhető.

Középső csoport második félévétől, félévenként a tulajdonságlista segítségével, minden gyermeket számba véve történjen meg a tehetségazonosítás.

A dokumentum kerüljön megőrzésre a csoportdokumentáció között.

A beazonosított kiemelkedő képességekből meghatározott erős és gyenge oldal fejlesztésére készül az egyéni fejlesztési terv.

Tulajdonságlista

Alkalmazás időpontja:

Kitöltötte:

A **matematikai tehetség** a következő jegyek alapján azonosítható be:

Tulajdonságok	Akire/akikre a leginkább jellemző (gyermekek jele, neve)
logikus matematikai gondolkodás	
matematikai műveletek logikus alkalmazása	
matematikai műveleteket kreatívan old meg	
ismeri a számjegyeket	
számviszonyok felismerése, megkülönböztetése	
számrelációk felismerése	
geometriai tulajdonságok felismerése	
tér és időbeni relációk felismerése	
kiemelkedően jó vizuális képzelet jellemzi.	
könnyen fordít a gondolkodásán	
kiváló emlékezete van számokra, formákra, stb	
kitartás és feladat-elkötelezettség a problémamegoldásban.	

2/4. számú melléklet

Speciális tulajdonságlista mozgás tehetségekre jellemző tulajdonságok

A mozgásában tehetséges gyermek feltűnően gyorsan és hatékonyan tanulja meg a mozgásokat és nagyon színes mozgásrepertoárral rendelkezik, melyet könnyedén hív elő és jól alkalmaz. A mozgásában tehetséges gyermeknek örökletesen jók az adottságai, korosztályi társaihoz képest magas szintű képességei, hatékony tanulási és adaptációs mechanizmusai vannak, melyek alkalmassá teszik őt kiemelkedő teljesítményekre. A magas teljesítmények előfeltétele továbbá a megfelelő motiváltság. A tehetség jellemzője a kreatív feladatmegoldás és a sikerorientált beállítódás. A tehetségek többségét egyfajta könnyedség, pajkosság és jó értelemben vett csibészség is jellemzi. Lényeges elem, hogy jóllehet a tehetség alapját örökletes tényezők képezik, a kedvező adottságok csak a felkészülés folyamatában érvényesülhetnek érdemben, ha úgy tetszik az adottságok így „fejlődhetnek tehetséggé”.

Útmutató az alkalmazáshoz:

A tulajdonságok mellé rajzoljátok annak a gyermeknek/gyermeknek a jelét, akire/akikre leginkább jellemzőek. Minél több állításnál érezzük úgy, hogy ráillik egy kisgyermekre, annál valószínűbb, hogy tehetséges.

Ha a tulajdonságok közül 3-4 –el rendelkezik egy gyermek, már az is jelzésértékű lehet, különös tekintettel, ha hátrányos helyzetű gyermekeket vizsgálunk.

A Tulajdonságlista alkalmazható bármely életkorban. A tehetségjellemzők azonosítása folyamatosan is végezhető.

Középső csoport második félévétől, félévenként a tulajdonságlista segítségével, minden gyermeket számba véve történjen meg a tehetségazonosítás.

A dokumentum kerüljön megőrzésre a csoportdokumentáció között.

A beazonosított kiemelkedő képességekből meghatározott erős és gyenge oldal fejlesztésére készül az egyéni fejlesztési terv.

Tulajdonságlista

Alkalmazás időpontja:

Kitöltötte:

A **mozgás tehetség** a következő jegyek alapján azonosítható be:

Tulajdonságok	Akire/akikre a leginkább jellemző (gyermekek jele, neve)
fejlett motoros képességek (perceptuális és motoros készségek, az állóképesség és az erő),	
fiziológiai adottságok	
testalkati jellemzőket	
a feladat iránti elkötelezettség	
kreativitás a mozgásban	
önbizalom, énhatékonyság-érzés	
pozitív gondolkodás	
kontroll képességek (szorongás kontroll, érzelmi kontroll),	
kudarctűrő képesség	
megküzdési mechanizmusok	
figyelemkoncentráció	
együttműködő készség, szociális ráhangolódás, empátia	

4. számú melléklet

Szülők tapasztalatainak megismerése

A tehetség kibontakozásához a környezeti feltételek nagymértékben hozzájárulnak. Általában a szülők nem tájékozottak, vagy minimális ismeretekkel rendelkeznek a tehetség témakörben. Ellenben minden szülő arra vágyik, hogy a gyermeke tehetséges (okos, ügyes) legyen. Erről alkotott elképzeléseik tele vannak illúzióval, pl. a tehetséges gyermek mindig jól teljesít. Azt szeretnék, hogy egyes képességeik toronymagasan meghaladják társaikét, és egyébként legyenek olyanok, mint a többi normális gyerek. A család értékrendjében nem elég hasznosnak (nem lehet megélni belőle) ítélt képességeket nem értékelik, fejlesztésüket, gyakorlásukat nem támogatják.

A szülők bevonása szükséges és fontos a tehetséggondozásba. Előfordulhat, hogy otthon, a családban fedezik fel előbb a gyermek különleges képességét. Azonban az a gyakoribb, amikor a nevelési-oktatási intézményben történik meg az azonosítás.

Az óvodapedagógus részéről nagy tapintat szükséges az információcsere folyamán.

A szülők tapasztalatairól való tájékozódás a kiindulópontja a tehetséges gyermek gondozásában való együttműködésnek.

Az információszerzés történhet szóban, fogadóórán, vagy írásban is. A bizalmas légkörben történő személyes beszélgetés informatívabb lehet mind a két fél számára.

Nem feltétlenül szükséges direkt, rögtön rákérdezni a tehetséget mutató területre. Először érdemes feltérképezni, hogy otthon hogyan látják a gyermeket. A későbbi kapcsolattartás, tanácsadás folyamán történhet a speciális, a tehetséggondozásra vonatkozó segítségnyújtás.

A szülők tapasztalatainak feltérképezése érdekében kérdőív is alkalmazható. A „Szülői vélemény” című kérdőív a tehetségre utaló általános tulajdonságok azonosítására alkalmas.

Elsősorban ezt ajánljuk alkalmazásra, annak, aki a kérdőíves módszer mellett dönt.

Amennyiben tovább kívánjuk részletezni a tehetségterületet, akkor és csak abban az esetben javasoljuk a „Szülői kérdőív” című kérdőívet.

A szülők által kitöltött kérdőívek fontos információt hordoznak, amit szükséges összevetni saját megfigyelésünkkel, majd átbeszélni a szülőkkel. A folyamatos konzultáció, a szükség szerinti tanácsadás a tehetséggondozás fontos eleme.

Szülői vélemény

Gyermek neve:

Életkora:

A szülő ismeri legjobban gyermekét, ezért kérjük, igyekezzen minél pontosabb képet adni róla, ezzel segítve a vele való munkánkat.

Kérjük, jellemezze gyermekét, a megfelelő fokozatot jelentő szám bekarikázásával.

5-nagyon jellemző,

4-jobban jellemző, mint egy tipikus gyerekre,

3- annyira jellemző, mint más gyerekre,

2- kevésbé jellemző rá, mint egy tipikus gyerekre,

1-egyáltalán nem jellemző

Nagy szóincse van.	5	4	3	2	1
Gyorsan gondolkodik.	5	4	3	2	1
Könnyen visszaemlékezik.	5	4	3	2	1
Szeretné tudni, hogyan működnek a dolgok.	5	4	3	2	1
Korán kezdett olvasni.	5	4	3	2	1
Környezetében tájékozott.	5	4	3	2	1
Sokat kérdez.	5	4	3	2	1
Élénk a képzelete.	5	4	3	2	1
Kíváncsi, sok minden érdekli.	5	4	3	2	1
Összefüggéseket talál ott is, ahol más nem.	5	4	3	2	1
Jó humora van.	5	4	3	2	1
Makacs, önfejű.	5	4	3	2	1
Kitartóan megragad az őt érdeklő feladatoknál.	5	4	3	2	1
Sokat foglalkoztatják felnőtt kérdések (pl. halál)	5	4	3	2	1
Ha valamit a fejébe vesz, azt meg is csinálja.	5	4	3	2	1
Van valamilyen érdeklődési területe, amelyre nagy energiát fordít.	5	4	3	2	1
Visszahúzó, félénk.	5	4	3	2	1
Erős igazságérzete van.	5	4	3	2	1
Impulzív, először cselekszik, azután gondolkodik.	5	4	3	2	1
Cselekedeteiben önálló.	5	4	3	2	1
Szereti a nehéz feladatokat.	5	4	3	2	1

Szülői kérdőív

Gyermek neve:

Életkora:

A szülő ismeri legjobban gyermekét, ezért kérjük, igyekezzen minél pontosabb képet adni róla, ezzel segítve nevelő/tehetséggondozó munkánkat.

Jól emlékszik-e az eseményekre (pl. családi nyaralás)?

Tartós-e az érdeklődése?

Mélyen elmerül-e a játéktevékenységben?

Kreatív-e (játékban, rajzban, gyurmázásnál)?

Speciális tehetségterületekre irányuló kérdések

Nyelvi tehetség:

Tapasztalta-e, hogy gyermeke szókincse bővebb, mint kortársaié?

Jól emlékszik-e a dalokra, versekre?

Sok verset tud fejből? Szívesen szaval?

Ismeri-e a betűket? Mikor vették észre először?

Tud-e olvasni? Hány éves korában kezdet?

Matematikai tehetség:

Tapasztalt-e gyermeke részéről kiemelkedő emlékezeti teljesítményt számokra?

Szívesen foglalkozik otthon gyermeke matematikai, logikai problémákkal, rejtvényekkel?

Tapasztalt-e a számok iránti érdeklődést?

Szívesen játszik puzzle-val?

Képzőművészeti tehetség:

Milyen idős volt gyermeke, amikor felismerhető alakokat tudott rajzolni?

Szeret-e fényképeket, festményeket másolni? Ügyes ebben?

Szeret rajzolni? Szívesen rajzol szabadidejében?

Szeret kézműveskedni?

Jól tud visszaemlékezni gyermeke képekre?

Az elkészült alkotásokat megőrzi?

Zenei tehetség:

Egészen kicsi korában érdeklődött a különböző hangok, zörejek iránt?

Van zenész a családban?

Esetleg előbb tanult meg énekelni, mint beszélni?

Kitartó a gyakorlásban? (ha játszik valamilyen hangszeren)

Milyen korú volt, amikor dallamokat tudott énekelni?

Könnyen felismer dallamokat?

Jó a ritmusérzéke?

Otthon foglalkozik szabadidejében a zenével?

Könnyen emlékszik dallamokra?

Szívesen hallgat komolyzenét?

Esetleg maga is szerez zenét?

Mozgás tehetség:

Van sportoló a családban?

Bátran kipróbál új mozgásformákat?

Könnyen megtanul új mozgásformákat?

Nincs félelemérzete magasban?

Egyszerű mozgásokat is gyorsan és pontosan csinál meg?

Nagyon gyorsan fut?

Szeret a labdával játszani?

JEGYZŐKÖNYV

Iktatószám: 69/2/2020

Készült 2020. augusztus 25. 13³⁰ a 3586, Sajóörös, Kastély kert 1. Sajóörösi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda, nevelőtestületi értekezletén.

Téma: A Sajóörösi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Programjának és mellékleteinek elfogadtatása

Jelen vannak: az óvoda nevelőtestülete

Óvoda határozata

(4 igen egyhangú szavazattal)

A Sajóörösi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda 2020. szeptember 1.-től hatályos Pedagógiai Programját a mellékletekkel együtt a nevelőtestület elfogadta.

Névsor

1. Maginé Gulyás Csilla
2. Pandák- Orosz Henrietta
3. Remeczki Annamária
4. Virág Anikó

Aláírás

Maginé Gulyás Csilla
Pandák- Orosz Henrietta
Remeczki Annamária
Virág Anikó

Maginé Gulyás Csilla

Maginé Gulyás Csilla

Jegyzőkönyvvezető

KMF.

Pandák- Orosz Henrietta
Pandák – Orosz Henrietta
óvodavezető

JEGYZŐKÖNYV

Iktatószám: 69/2/2020

Készült 2020. augusztus 25. 16³⁰ az 3586, Sajóörös, Kastély kert 1. Sajóörösi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda, Óvoda Szülői Szervezet ülésén.

Téma: Sajóörösi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Program véleményeztetése

Jelen vannak: az óvoda Óvoda Szülői Szervezet

Pandák- Orosz Henrietta óvodavezető

A Szülői Szervezet a következő véleményt fogalmazta meg a programmal kapcsolatban:

Az óvoda nevelési céljait, feladatait, nevelési eszközeit, a fejlesztés tartalmát a szülők igényeinek, a gyermekek szükségleteinek, az óvoda feltételrendszerének figyelembevételével határozták meg.

A családi elfogadó légkör, a gyermekek számára biztosított változatos, élmény gazdag tevékenységi formák, az óvodapedagógusok szakmai felkészültsége, partnerközpontú szemlélete hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekeink személyisége a leoptimálisabban fejlődjön.

A fentiek figyelembevételével a programot jóváhagyásra javasoljuk

Név	Aláírás
Csele Brigitta	..... Csele Brigitta
Fehér Hajnalka	..... Fehér Hajnalka
Horváth Zsaklin	..... Horváth Zsaklin
Kocsó Ivett	..... Kocsó Ivett
Laczkó Kinga	..... Laczkó Kinga
dr. Langó Henriett	..... Langó Henriett
Mucza - Krisztin Judit	..... Mucza - Krisztin Judit

KMF

.....
Mucza - Krisztin Judit

Szülői Szervezet elnöke

HATÁROZATI KIVONAT

Készült: Sajóörös Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2020. augusztus 27. napján megtartott rendkívüli nyílt képviselő-testületi ülésének jegyzőkönyvéből

SAJÓÖRÖS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 40/2020. (VIII.27.) HATÁROZATA

A Sajóörösi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Programja jóváhagyásáról

Sajóörös Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a *nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény* 26. § (1) bekezdése alapján a Sajóörösi Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakkal egyetért és azt az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

Határidő: folyamatos

Felelős: Polgármester, Intézményvezető

Szabó Gábor s.k.
polgármester

Dr. Csoma Sándor s.k.
jegyző

Sajóörös, 2020. szeptember 22.

A kiadmány hitelül:

Szilágyi Károly Róbertné
Szilágyi Károly Róbertné
jegyzőkönyvvezető

